

Taloussuunnitelma 2018 – 2021

Talousarvio 2018

Valtuusto 13.12.2017

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky. • 13530 Hämeenlinna • Puh. 03 6291

Hämeenlinnan yksikkö
Ahvenistontie 20
13530 HÄMEENLINNA
vaihde 03 6291

Riihimäen yksikkö
Kontiontie 77, 11120 RIIHIMÄKI
PL 140, 11101 RIIHIMÄKI
vaihde 019 744 51

Sinua kuunnellen.....

Sisällys

1	Suunnitelman lähtökohdat	3
1.1	Yleinen taloudellinen tilanne ja taustat kuntayhtymän taloudelle	4
1.2	Sairaanhoitopiirin alue, väestö ja palvelujen tarve.....	5
2	Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän strategia	8
2.1	Strategian tukipilarit	9
2.2	Kriittiset menestystekijät	9
3	Vuoden 2018 talousarvion painopistealueet	10
4	Henkilöstö 2018	11
5	Tulosaluekohtaiset suunnitelmat	13
5.1	Operatiivinen tulosalue	13
5.1.1	Operatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2018	13
5.1.2	Operatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2018.....	18
5.2	Konservatiivinen tulosalue	19
5.2.1	Konservatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2018	19
5.2.2	Konservatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2018	23
5.3	Psykiatrian tulosalue.....	24
5.3.1	Psykiatrian tulosalueen toimintasuunnitelma 2018.....	25
5.3.2	Psykiatrian tulosalueen tuloslaskelmat 2018.....	28
5.4	Tukipalvelujen tulosalue.....	29
5.4.1	Tukipalvelujen tulosalueen toimintasuunnitelma 2018.....	30
5.4.2	Tukipalvelujen tulosalueen tuloslaskelmat 2018.....	32
5.5	Yhtymähallinto	33
5.5.1	Yhtymähallinnon tuloslaskelmat 2018.....	33
6	Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2018	35
6.1	Yleiset perustelut ja sitovuustasot.....	35
6.2	Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa 2017	39
6.3	Investointimenot ja -tulot sekä poistot ja lainoitus suunnitelmakaudella 2018 – 2021	45
6.4	Rakentamishankkeiden 2018 - 2021 perustelut	46
6.5	Investointi- ja rahoitusosa 2018.....	50
6.6	Kuntamaksut.....	53
6.6.1	Kuntamaksut vuonna 2018, ilman ensihoitoa.....	53
6.6.2	Kuntamaksujen vertailu 2017 – 2018.....	54
7	Kanta-Hämeen apuvälinekeskusliikelaitos	55
7.1	Apuvälinekeskusliikelaitoksen toimintasuunnitelma 2018.....	55
7.2	Apuvälinekeskusliikelaitoksen tuloslaskelma sekä rahoitus ja investointilaskelma	57
8	Talous suunnitelmakaudella 2018 – 2021, ilman ensihoitoa	59

Liitteet

1. Hoitopäivät
2. Hoitojaksot
3. Kuntalaskutettavat käynnit
4. Sairaansijat

1 Suunnitelman lähtökohdat

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskevan sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu on jatkunut vuonna 2017. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä vastaavissa olevien itsehallinnollisten maakuntien toiminnan käynnistyminen on siirtynyt vuodelle vuoden 2020 alkuun. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen lisäksi maakuntien vastuulle tulee useita muita tehtäviä ja palveluja.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tavoitteet ovat säilyneet ennallaan: hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen, palvelujen yhdenvertaisuus, saatavuus ja vaikuttavuus sekä kustannusten kasvuvauhdin hillitsemien. Mikäli lakiesitykset hyväksytään kevään 2018 aikana, 1.7.2018 käynnistyy väliaikainen valmistelutoimielin, jolla on lakisäätäinen valmistelutehtävä maakuntavaltuustolle.

Hämeen liiton esivalmisteluorganisaatio jatkaa Kanta-Hämeen sosiaali- ja terveystalouden kokonaisuuden suunnittelua Oma Häme -hankkeena. Sairaanhoidopiiri osallistuu kattavasti maakunnan integroidun palvelujärjestelmän kaikkiin valmisteluryhmiin.

Nettokustannuksilla ja myös tarvevakioiden mitaten KHSHP kuuluu edelleen Suomen edullisimpiin sairaanhoidopiiriin. Kustannusten hallinta ei ole estänyt saatavuuden ja laadun jatkuvaa parantamista prosessien kehittämisen kautta.

Sairaanhoidopiirille oli kertynyt vuoteen 2013 mennessä lähes 26 milj. euron alijäämä. Sen kattamiseksi on olemassa suunnitelma, joista kolme ensimmäistä vuotta on toteutettu suunnitelman mukaisesti ja neljäs vuosi on meneillään. Vuoden 2017 lopussa alijäämä on ennusteen mukaan n. 12-14 milj. euroa. Alijäämä olisi aiemman suunnitelman mukaan tullut katetuksi vuoden 2018 loppuun mennessä, mutta sote-uudistuksen aikataulumuutos mahdollisti ohjelman jatkamisen vuodelle. Sairaanhoidopiirin oma toiminta toteutuu pääosin talousarvion mukaan, epävarmuustekijänä on palvelujen osto muualta, jonka osuus on kasvanut tasaisesti sekä potilasvakuutuksen laskentamalliin perustuva huomattava vuosittainen vaihtelu. Selvitäksemme alijäämän kattamistavoitteista, muualta ostettavan hoidon aiheuttama kustannuslisä on kompensoitava toimintaa kehittämällä ja vaikuttamalla nettopotilasvirtaan maakunnassa.

Kanta-Hämeen sairaanhoidopiirin työvoimatilanne on suhteellisen hyvä. Työvoimapulaa on ilmennyt ainoastaan väliaikaisesti joillakin erikoisaloilla. Sote-valmistelun luoman epävarmuuden aiheuttama liikehdintä henkilöstössä on pääosin rauhoittunut. Lisääntyvä erikoistuminen myös erikoisalojen sisällä sekä keskittymistrendi johtavat tulevaisuudessa työvoimatilanteen heikkenemiseen, mikäli sairaanhoidopiiri ei tiivistä yhteistyötä muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa.

Vuoden 2017 aikana Kanta-Hämeen sairaanhoidopiiri on jatkanut yhteistyön tiivistämistä Pirkanmaan sairaanhoidopiirin kanssa käynnistäen perusteellisen työnjako- ja rakenneselvityksen, joka valmistuu maaliskuussa 2018. Tavoitteena on luoda yhteinen, kilpailukykyinen toimintarakenne yhdessä Pirkanmaan kanssa sekä Pirkanmaan ja Kanta-Hämeen erikoissairaanhoidon tasapainoinen kasvu. Sairaanhoidopiirien keskittämisen mukainen erityisvastuualueen työnjako on valmistunut ja

raportoitu sosiaali- ja terveysministeriöön lokakuussa 2017.

Syksyllä 2017 jätettiin sosiaali- ja terveysministeriöön ns. rajoituslain mukainen poikkeuslupahakemus uuden sairaalan rakentamista varten. Uutta sairaalaa suunnitellaan yhteistyössä uuden maakunnan palvelurakenteen valmistelun kanssa. Sairaalan toteutusmalliksi valittiin allianssimalli ja toteutuksen kehitysvaihe alkaa vuoden 2018 aikana. Kehitysvaiheen edellyttämä panostus on huomioitu investointisuunnitelmassa. Samanaikaisesti käynnistetään vanhan sairaalan ja sen kiinteistön jatkekehityksen suunnittelu.

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja taustat kuntayhtymän taloudelle

Suomen kansatalous on nopeassa kasvuvaiheessa, bruttokansantuotteen kasvu oli viime vuonna lähes 2 %:n useamman vuoden heikon talouskehityksen jälkeen. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan talouskasvun odotetaan tänä vuonna olevan noin 3 %, mutta hidastuvan sen jälkeen vuosina 2018-2019 arviolta 2 %:n tasolle. Keskipitkällä aikavälillä talouskasvun odotetaan palaavan 1 %:n tasolle.

Myönteistä talouskehitystä tukee matalalla pysynyt inflaatio. Tilastokeskuksen mukaan Suomen inflaatio oli kesäkuussa 0,9 % Tulevana vuonna hintojen nousu nopeutuu, mutta inflaatio on kuitenkin jäämässä 1,3 prosenttiin. Suhdannetilanteen normalisoituminen ei kuitenkaan riitä parantamaan julkisen talouden tilaa olennaisesti, sillä väestön ikääntyminen jatkuu ja rakenteellinen työttömyys on edelleen korkea.

Tilastokeskuksen kesäkuun 2017 tietojen mukaan kuntatalous vahvistui vuonna 2016. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate riitti kattamaan poistot ja arvonalentumiset. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti kuntien omat sopeuttamistoimet, kilpailukyky sopimukseen liittyvät säästöt ja verotulojen ennakoitua parempi kertymä. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan kuntatalous ja kuntien rahoitusasema on vuonna 2017 muodostumassa ennako-odotuksia paremmaksi. Etenkin verotulojen odotetaan kasvavan ennakoitua paremmin.

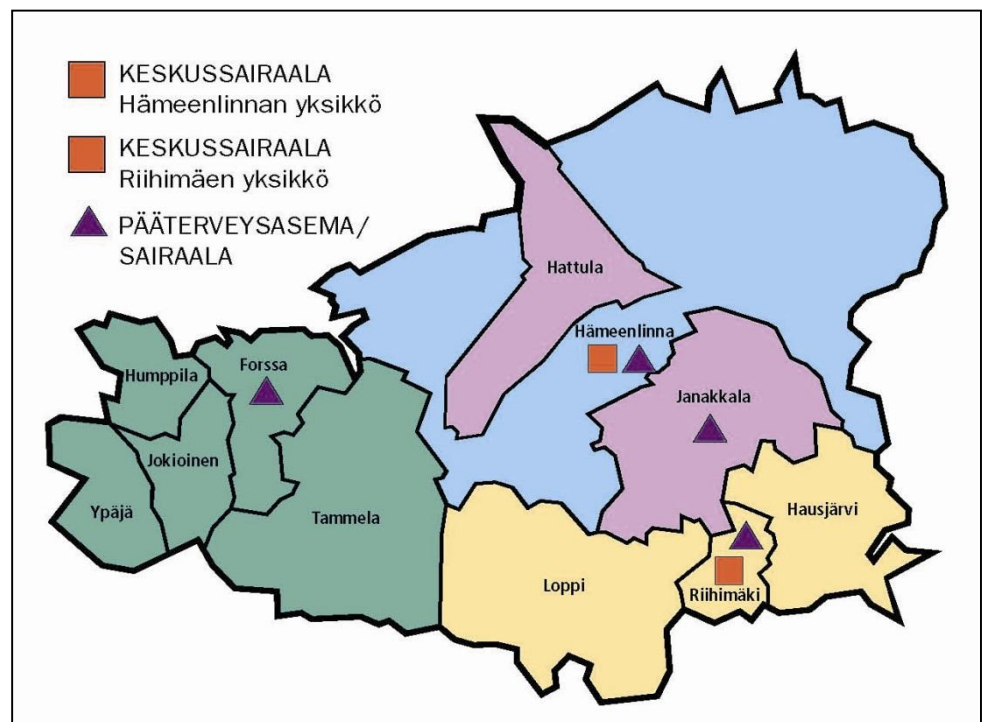
Valtiovarainministeriön vuodelle 2018 laaditun kuntatalousohjelman mukaan kuntatalouden palkkasumman odotetaan kuluvana vuonna kasvavan 1,8 % ja vuonna 2018 noin 2,2 %. Henkilöstökulujen kokonaiskasvua tasapainottaa sairausvakuutusmaksun, työttömyysvakuutusmaksun ja eläkemaksun alentuminen vuodelle 2018. Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.1.2018 saakka. Talousarviota laadittaessa ei ole tiedossa tulevien sopimusten sisältö.

Kuntalain uudistus ja valtionosuusuudistus tulivat voimaan 1.1.2015. Uuden kuntalain myötä alijäämän kattamisvelvollisuus laajeni koskemaan myös kuntayhtymiä. Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin taseessa on vanhoja alijäämiä talouden tasapainottamisohjelman mukaan vuoden 2017 lopussa noin 11,3 milj. euroa. Alijäämät on katettava viimeistään vuoden 2019 loppuun mennessä maakuntien aloittaessa toimintansa.

1.2 Sairaanhoidopiirin alue, väestö ja palvelujen tarve

Kanta-Hämeen sairaanhoidopiirin toimialueen väestöpohja on vuoden 2016 lopun tilanteen mukaan **173 781** asukasta. Vuoden 2009 alusta toimialueeseen on kuulunut 11 kuntaa. Seutukunnittain kunnat ja väestöpohjat jakaantuvat seuraavasti:

Forssan seutu Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela ja Ypäjä	33 641 asukasta
Hämeenlinnan seutu Hattula, Hämeenlinna ja Janakkala	94 241 asukasta
Riihimäen seutu Hausjärvi, Loppi ja Riihimäki	45 899 asukasta

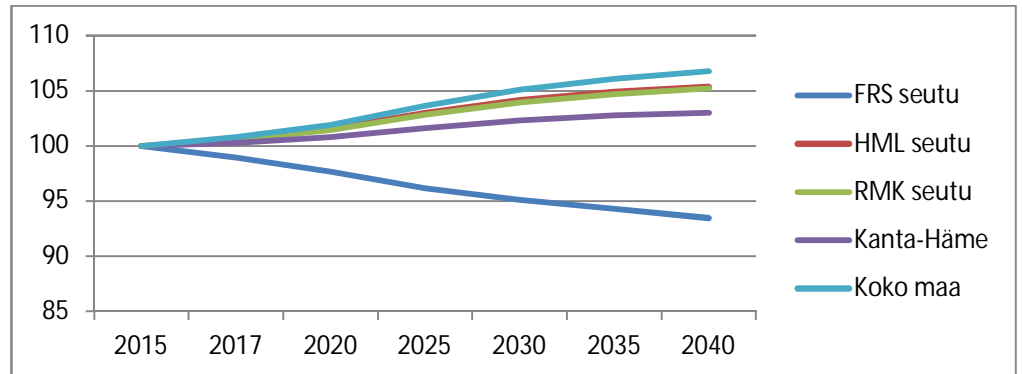
Kuva: Kanta-Hämeen sairaanhoidopiirin kunnat

Kanta-Hämeen väestö ja väestöennusteet

Vuoden 2016 lopun tilanteen mukaan Kanta-Hämeen väestömäärä on 173 781 asukasta.

Väestöennusteen mukaan Kanta-Hämeen väestömäärä vuonna 2018 on noin 176 300, joka on noin 1,4 % enemmän kuin nykytilanteessa. Ennusteessa kasvu jatkuu siten, että vuonna 2040 Kanta-Hämeen väestömäärä on noin 180 800 (+4,0 % vuodesta 2016).

Seutukunnittain tarkasteltuna väkiluku lisääntyy suhteellisesti eniten Riihimäen ja Hämeenlinnan seudulla. Forssan seudun väkiluku vähenee.

Kaavio: Kanta-Hämeen suhteellinen väestökehitys seutukunnittain 2015–2040 (Tilastokeskuksen väestöennuste 2015, 9.10.2017)

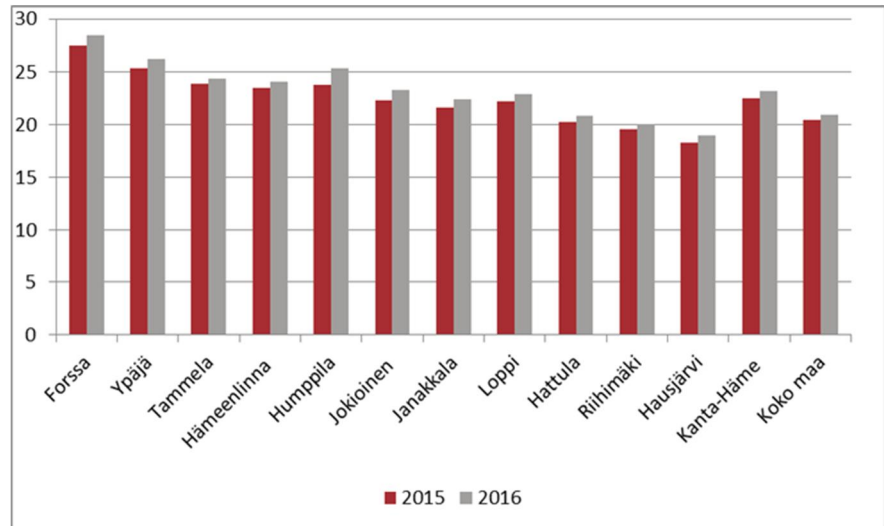
Väestön ikärakenne

Tulevalle väestökehitykselle on ominaista ikääntyneiden, erityisesti yli 75-vuotiaiden, määrän lisääntyminen, mikä tuo paineita ja kysyntää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille, erityisesti sosiaalitoimen ja perusterveydenhuollon vanhustalustoille.

Seutu	Ikäryhmät												Yhteensä		
	0-14			15-64			65-74			Yli 75-			2020	2030	2040
	2020	2030	2040	2020	2030	2040	2020	2030	2040	2020	2030	2040	2020	2030	2040
Forssan seutu	-0,9	-2,3	-2,7	-2,8	-6,4	-7,1	2,5	1,1	-0,7	1,2	7,7	10,5	-1,8	-4,3	-6,0
Hml seutu	-0,4	-1,5	-2,1	-1,9	-4,5	-5,2	1,1	0,1	-0,8	1,2	5,9	8,1	1,8	4,4	5,6
RMK seutu	-0,5	-1,9	-2,5	-2,2	-5,0	-6,0	1,6	1,2	0,3	1,1	5,7	8,2	2,3	4,8	6,1
Kanta-Häme	-0,5	-1,7	-2,3	-2,2	-4,9	-5,8	1,5	0,5	-0,5	1,2	6,2	7,0	1,2	2,8	3,5
Koko maa	-0,2	-1,1	-1,6	-2,0	-4,1	-4,3	1,0	0,0	-1,2	1,1	5,2	7,0	2,0	5,1	6,8

Taulukko: Ikäryhmittäiset väestömuutokset (%) vuoden 2015 tilanteeseen verrattuna (Tilastokeskuksen väestöennuste 2015, 9.10.2017)

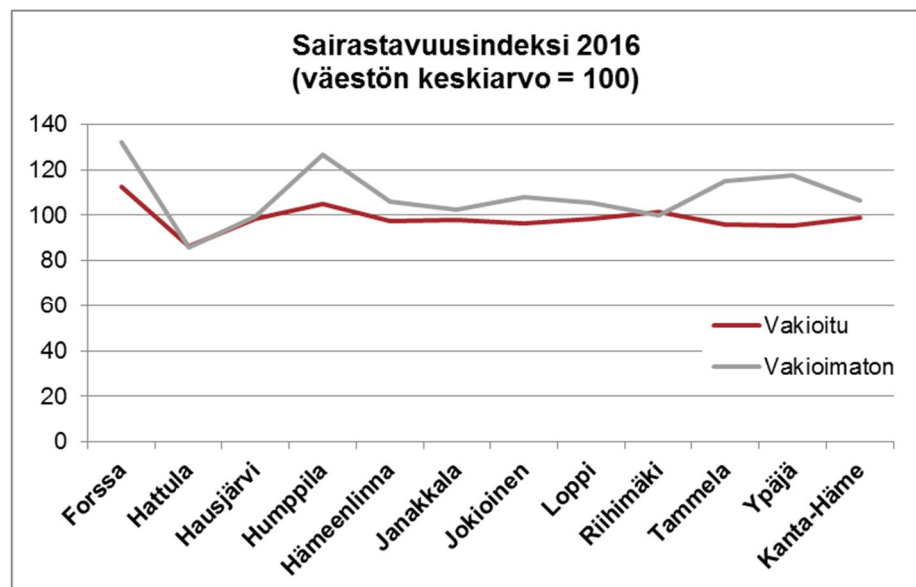
Kanta-Hämeen väestön ikärakenne on maan keskiarvoa vanhempaa. Kanta-Hämeessä 65 vuotta täyttäneiden osuus on väestöstä 23,2 %, kun se koko maassa on 20,9 %. Ikärakenteeltaan vanhimmat kunnat ovat Forssa, Ypäjä ja Humppila. Nuorin ikärakenne on Hausjärvellä ja Riihimäellä.

Kaavio: Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä Kanta-Hämeen kunnissa 31.12.2015 ja 31.12.2016

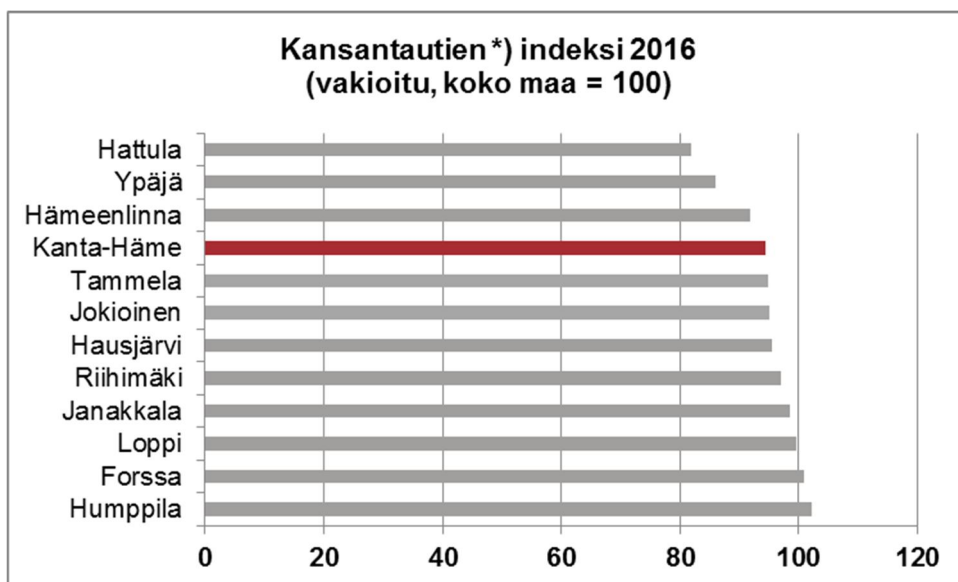
Väestön sairastavuus

Kansaneläkelaitoksen tietoihin perustuva väestön **sairastavuusindeksi** on muodostettu kuolleisuudesta, työkyvyttömyydestä ja pitkäaikaista lääkettä vaativista sairauksista. Sairastavuustiedot on kerätty Kansaneläkelaitoksen terveyspuntarista. Sairastavuudeltaan Kanta-Häme on sairaanhoitopiireistä vuoden 2016 tilaston mukaan yhdeksännellä sijalla indeksiluvulla 106,5. Ikärakenne huomioon ottaen väestön sairastavuus on alle maan keskiarvon 99,0. Maan keskitasoa korkeammalla ikävakioitu sairastavuus on Forssassa (112,3), Humppilassa (105,1) ja Riihimäellä (101,3). Hattulan (86,6), Ypäjän (95,4) ja Tammelan (95,9) asukkaat ovat Kanta-Hämeen kunnista terveimpiä.

Kaavio: Sairastavuusindeksit kunnittain Kanta-Hämeessä 2016. Väestön keskiarvo on 100. (KELA, Terveyspuntari)

Kansantautien summaindeksillä kuvataan pitkäaikaissairastavuutta suurten kansantautien (verenpainetauti, sepelvaltimotauti, astma, diabetes, nivelreuma, sydämen vajaatoiminta ja psykoosit) esiintyvyyden pohjalta. Kanta-Hämeessä kyseisten kansantautien esiintyvyys vuonna 2016 oli alle maan keskimääräistä tasoa indeksin ollessa 94,5, joskin kuntien välillä oli huomattavia eroja. Kansantautien esiintyvyydessä Kanta-Häme on maan sairaanhoitopiireistä seitsemännellä sijalla. Maan keskitasoa korkeammalla ikävakioitu sairastavuus on Humppilassa (102,2) ja Forssassa (100,9). Hattulan (81,9) ja Ypäjän (86,1) asukkaat ovat Kanta-Hämeen kunnista terveimpiä.

Kaavio: Suurten kansantautien esiintyvyyden vakioidut summaindeksit Kanta-Hämeessä 2016. Koko maan indeksi on 100. (KELA, Terveyspuntari)

2 Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän strategia

Kuntayhtymän valtuusto hyväksyi joulukuussa 2014 sairaanhoitopiirin strategian vuoteen 2016. Vuonna 2014 tehty strategia on päivitetty kuluvan vuoden aikana. Strategiassa on huomioitu tiedossa olevat toimintaympäristön muutokset, jotka vaikuttavat sairaanhoitopiirin mahdollisuuksiin tarjota väestön tarvitsemia erikoissairaanhoidon palveluja. Tavoitteena on kehittää sairaanhoitopiirin toimintaa monipuolisesti palvelevaksi, uudistuvaksi ja verkostoituvaksi erikoissairaanhoidon osaamiskeskukseksi.

Strategian 2017–2018 valmistelussa on huomioitu rakenneuudistuksen keskeiset tavoitteet, joita ovat mm. kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta sekä hillitä kustannusten kasvua. Erityistason palvelujen tulisi tukea myös entistä paremmin perustason palveluja ja kytkeytyä erityisvastuualueen vaativan hoidon palveluihin. Päivitetyssä strategiassa on korostettu yhteistyön merkitystä.

Terveydenhuolto on kokonaisuudessaan jatkuvassa muutosprosessissa, johon vaikuttavat erityisesti palvelujen jatkuva kysynnän kasvu, ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus, lääketieteen ja lääketieteen teknologian

kehitys, kuntien taloudellinen liikkumavara sekä tarve vaikuttavuuden ja tuottavuuden lisäämiseen.

2.1 Strategian tukipilarit

Sairaanhoitopiirin päivitetyn strategian tukipilarit ovat yhteistyö, asiakaspalvelu ja talous. Yhteistyön merkitys tulee korostumaan seuraavien vuosien aikana niin perusterveydenhuolto- kuin erityisvastuualueetasolla.

Yhteistyö

Kolmesta teemasta keskeisin on yhteistyö. Asiakaspalvelu ja talous ovat yhteistyötä. Yhteistyöllä tarkoitetaan mm. työyhteisön keskuudessa tapahtuvaa yhteistyötä ja maankunnallista yhteistyötä sekä niiden kehittämistä. Rakentava yhteistyö ja itsensä likoon laittaminen edellyttää suvaitsevaa, avointa ja tiimihenkistä organisaatiokulttuuria. Toimintaamme on kehitettävä yhteistyövoimin ja määrätietoisesti, eikä osaamisen pidä rajoittua yhteen henkilöön. Tietotaito, joka luo pohjan organisaatiomme inhimilliselle pääomalle, kuuluu kaikille ja sitä on etenevässä määrin syytä hyödyntää laajasti.

Yhteistyö on myös muuta kuin yhdessä tehtyä työtä – yhteistyö on asenne. Asenne on luoteeltaan positiivinen, sitä ohjaa määrätynlainen halu toimia ja sen tukena toimii ymmärrys siitä, että yhdessä olemme vahvempia.

Asiakaspalvelu

Edellä mainitut teemat liittyvät läheisesti myös asiakaspalveluun. Ydintointiamme, eli hoito- ja palvelutyö on oltava mahdollisimman osaavaa, dynaamista ja organisoitua ollakseen asiakaslähtöistä. Asiakaspalvelun kehittämisen ehtona toimii yhteistyö, johon kuuluu onnistumiset ja epäonnistumiset.

Asiakaspalvelussa on ensisijaisesti kyse henkilökuntamme, asiakkaittemme ja yhteistyökumppaneittemme välisestä toiminnasta. Asiakaspalvelu on kuitenkin laajempi kokonaisuus, johon liittyy mm. mielikuva. Myönteinen mielikuva edellyttää yhteistyön tavoin läpinäkyvyyttä, uskottavuutta, luottamusta, läsnäoloa ja tasa-arvoa. Asiakaspalvelussa on aivan kuten yhteistyössä pohjimmiltaan kyse asenteesta. Asenne on asiakaslähtöinen

Talous

Kumppanuuksilla, dynaamisella yhteistyöllä ja toimivalla asiakaspalvelulla on myönteiset vaikutukset sairaanhoitopiirin talouteen. Tavoitteemme on hyvä hoito ja tyytyväiset asiakkaat. Hyvä talous on hyvän hoidon, yhteistyö ja tyytyväisten asiakkaiden tulos. Kestävän talouden kivijalkana toimivat siis asiakaspalvelu ja yhteistyö.

2.2 Kriittiset menestystekijät

Potilas ensin – ajattelu:

Potilas ensin – toimintafilosofia toimeenpannaan koulutuksen ja esimerkiksi avulla.

Akuuttisairaala:

keskussairaala on yksi keskeisistä suomalaisista akuuttisairaaloista.

Järkevät puitteet:

Keskussairaalan toimintaa ja tilojen arkkitehtonista olemusta leimaavat viihtyvyys ja prosessilähtöisyys.

Päiväsairaala:

Päiväsairaaloimintaa kehitetään sekä Hämeenlinnan että Riihimäen yksiköissä.

Läsnäolo ja avoimuus:

Kuuntelemme, harjoitamme avointa ja läpinäkyvää työyhteisöviestintää ja olemme läsnä kuntalaisten arjessa.

Osaaminen:

Erikoissairaanhoidon osaamiskeskuksena panostamme henkilökuntamme osaamiseen, tutkimukseen ja koulutusyhteistyöhön.

Työnantajakuva:

Keskussairaala on vetovoimainen ja tunnistettava työnantaja, joka huolehtii työntekijöistään.

Ennakointi:

Ajan tasalla pysyminen edellyttää ennakointiin perustuvaa ketterää toimintaa.

Kumppanuus:

Kumppanuuksiin panostetaan ja sote-organisaatioiden vuonna 2019 tapahtuvaa integraatiota valmistellaan aktiivisesti.

Talous:

Talous- ja toimintaluvuista raportoidaan ajantasaisesti, palvelut toteutetaan laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja hoitoon pääsy on nopeaa.

3 Vuoden 2018 talousarvion painopistealueet

Vuoden 2018 talousarvion painopistealueet ovat seuraavat:

1. Tuottavuus ja laadukas toiminta
 - Yhteistyön vahvistaminen ERVA-alueella, maakunnassa ja organisaation sisällä
 - Riihimäen ja Forssan seudun lähisairaaloiminnan kehittäminen
 - Hoidon hyvä saatavuus & laadukas hoito
 - Kumppanuuksien ja yhteistyön lisääminen muiden organisaatioiden kanssa; uudenlainen sairaaloiden yhteistyön malli.
 - Resurssien joustava käyttö (laitteet, tilat, henkilöstö)
2. Hyvä palvelukokemus
 - Palvelukokemuksen ja asiakastyytyväisyyden kehittäminen
 - Asiakaslähtöinen hoito yhteistyötä sekä potilaan että muun henkilöstön kanssa.
 - Palvelumuotoilu
 - Uusien palvelumuotojen kehittäminen (digitaaliset palvelut)
 - Aktiivinen kommunikointi (ammattilainen – asiakas)
 - Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

3. Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö
 - Henkilöstön johtamisen ja johtamisjärjestelmän uudistaminen; Asiakslähtöisyys & prosessien johtaminen
 - Päivittäisjohtaminen toiminnan johtamisen tueksi
 - Osaamisen kehittäminen määritellyillä painopiste –alueilla (ERVA –yhteistyö)
 - Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen
 - Kannustava palkkausjärjestelmä
 - Aktiivinen ja yhdenmukainen viestintä (johto, esimiehet, luottamusmiehet)
 - Hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen
4. Tasapainoinen talous
 - Realistinen talousarvio, 0-budjetointi periaatteella
 - Vapaan valinta asiakkaiden ”kotiuttaminen”
 - Tuottavuuden lisääminen prosessijohtamisella
 - Asiantuntijapalveluiden ja ulkopuolisten sairaaloiden ostojen optimointi keskittämisesetukseen mukaisesti
 - Alijäämien kattamissuunnitelman noudattaminen

4 Henkilöstö 2018

Aiempien vuosien tapaan myös vuoden 2018 tavoitteena on organisaation hyvä toimintakykyisyys henkilöstön ja perustehtävän hoitamiseen liittyvien toiminnallisten prosessien osalta. Toiminnallisia muutoksia on toteutettu useita ja tullaan todennäköisesti toteuttamaan myös vuoden 2018 aikana. Jatkuvat muutokset aiheuttavat haasteita henkilöstön hyvän toimintakyvyn ylläpitämiseen. Muutosten hallintaa ja johtamista onkin tehostettu, erityisesti muutoksiin liittyvää henkilöstöviestintää ja yhteistoimintaa on kehitetty ja kehitetään edelleen.

Optimaalista henkilöstömäärää tavoitellaan tarkalla tulosalue- ja yksikkökohtaisella henkilöstösuunnittelulla. Henkilöstöä koskevien tunnuslukujen seuranta, erityisesti sairastavuudesta aiheutuvien kulujen seuranta, kehitetään edelleen näkyvämmäksi ja reaaliaikaisemmaksi. Tavoitteena on laaja-alainen ja riittävän hyvän kokonaiskuvan ja kehityksen vertailun antava säännöllinen HR-raportointi tiivistetyssä muodossa. Tavoitteen mukainen raportointi tukee myös organisaation muun toiminnan raportointia.

Sairaanhoitopiirin sisäistä vuorovaikutusta ja viestintää edistetään työyhteisötaitoja kehittämällä sekä yksiköiden säännöllisillä ja moniammatillisilla työpaikkapalavereilla. Tavoitteena on, että laadukas viestintä on pysyvä ja luonteva osa toimintakulttuuria ja jokapäiväistä työntekoa organisaation kaikilla tasoilla. Uuden viestintäpäällikön johdolla viestintää on kehitetty ja kehitetään edelleen rakenteellisesti ja sisällöllisesti. Viestintää ja vuorovaikutusta on edistetty myös yhteistoimintaa kehittämällä. Vuoden 2017 aikana on uudistettu yhteistoimintakäytäntöjä siten, että eri ammattiryhmien asioita käsitellään säännöllisesti omissa ryhmissään ja koko henkilöstön asioita omassa entistä isommassa yhteistoimintaryhmässä. Näillä yhteistoimintarakenteilla jatketaan edelleen vuonna 2018.

Henkilöstöressurssin joustavaa käyttöä yksiköiden työtilanteiden mukaisesti edistetään mm. työkiertoa kehittämällä ja omaa varahenkilöstöä käyttämällä. Henkilöstöressurssin joustavaa käyttöä tavoitellaan myös joustavilla työaikajärjestelyillä. Työaikapankkijärjestelmä on käytössä kaikissa työaikamuodoissa. Työaikapankin käytöstä yleisesti sekä pidetyistä ja pitämättömistä pankkivapaista ei ole helposti saatu riittävän yksilöityä tietoa. Tilanteeseen haetaan ratkaisua, jotta työaikapankkijärjestelmän toimivuus käytännössä pystytään toteamaan.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä suunnataan sekä ammatillisen osaamisen kehittämiseen että yleisiin ja yhteisiin osaamista vaativiin tekijöihin, erityisesti asiakaspalveluosaamisen kehittämiseen. Tavoitteena on osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen pysyvänä, vaikuttavana ja luontaisena osana toimintakulttuuria ja jokapäiväistä työntekoa organisaation kaikilla tasoilla. Eri ammattiryhmien osaamisen ylläpitämisestä ja kehittämisestä huolehditaan tasapuolisesti tulosalueilla laadittujen koulutussuunnitelmien mukaisesti.

Henkilöstön hyvinvointia edistetään tavoitteellisesti yhteisö- ja yksilötasolla. Hyvinvointia edistetään mm. varhaisen välittämisen ja aktiivisen tukemisen toimintamallia aktiivisesti hyödyntämällä sekä kehittämällä myös muita työkyvyn tukiprosesseja; erityisesti osatyökykyisten tukea tehostetaan tavoitteellisesti. Tavoitteena tulee olla osatyökykyisten määrän selkeä väheneminen ja työhön palaamisen lisääntyminen. Työpaikkahäirinnän, kiusaamisen ja epäasiallisen käyttäytymisen hallinnan toimintaohjetta hyödynnetään tarvittaessa ja toimintaohjeesta tiedotetaan aktiivisesti työpaikkapalaverissa. Tules-sairastavuuden vähentämiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi parannetaan työpisteiden ergonomiaa erillisen suunnitelman mukaisesti. Tämän suunnitelman mukaisesti vuonna 2017 hankittiin henkilöstölle sähköisiä työpöytiä ja kehitettiin henkilöstön ergonomiosaamista (mm. ergonomiakorttikoulutus). Suunnitelmaa on edelleen päivitetty ja tarkennettu vuoden 2018 toimenpiteitä varten.

Työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa tarkistetaan ja päivitetään tarvittaessa vuodelle 2018. Vuodelle 2018 hyvinvointia edistäviä toimia edistetään myös syksyllä 2017 toteutetun sairaalahenkilöstön hyvinvointitutkimuksen tulosten perusteella. Tutkimuksen tulosten perusteella laaditaan suunnitelmat esille tulleiden epäkohtien poistamiseksi ja vahvuuksien edelleen kehittämiseksi.

Vuoden 2018 aikana kaikista henkilöstöön kohdistuvista muutoksista ei tarkkaa tietoa vielä ole, mutta todennäköistä on, että niitä tulee, suuruusluokka vain vaihtelee. Suureksi muutokseksi voidaan lukea sote- ja maakuntauudistus, jonka valmistelu vuoden 2018 aikana tulee tarkentumaan ja siten myös tietoa tulevasta saadaan enemmän. Tiedotuksen ja vuorovaikutuksen lisäksi muutoksen tueksi suunniteltu muutosvalmennus tulisi aloittaa mahdollisimman pian. Näin osaltaan ylläpidettäisiin ja vahvistettaisiin tähän asti hyvin toiminutta yhteistyötä.

5 Tulosaluekohtaiset suunnitelmat

Tulosalueilla laaditaan yksikkökohtaiset toimintasuunnitelmat seuraavalle talousarviokaudelle. Tulosalueen yksikkö voi sijaita joko Hämeenlinnan tai Riihimäen yksiköissä tai toimintaa voi olla joko vain toisessa tai molemmissa toimipisteissä. Tulosalueylilääkäri ja -ylihoitaja laativat yksiköiden suunnitelmista yhteisen tulosaluekohtaisen toimintasuunnitelman yhteistyössä palvelutuotantojohtajan kanssa.

5.1 Operatiivinen tulosalue

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Leikkaus- ja toimenpideyksikkö
- Pehmytkudoskirurgia
- Ortopedia
- Syöpätaudit
- Silmätaudit
- Korva-, nenä- ja kurkkutaudit
- Suusairaudet
- Tehostettu hoito
- Naistentaudit ja synnytys
- Kliininen fysiologia
- Kliininen neurofysiologia
- Röntgen
- Obduktio

Tulosalueen vuodeosastot ovat:

- Osasto 5A gastroenterologia ja urologia
- Osasto 5B ortopedia, verisuoni- ja plastiikkakirurgia
- Osasto 1 synnytys ja naistentaudit

5.1.1 Operatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2018

Tuottavuus ja laadukas toiminta		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Hoidon saatavuus	Hoidon saatavuudessa palvelulupaus: Poliklinikkatoiminta – uudelelle organisointi (mm. POKI-kirurgian osalta), erillinen suunnitelma (erikoisalojen ylilääkärit / osastonhoitajat) Leikkaustoiminnan kehittämisen (erillinen suunnitelma ja toimeenpano) Osastotoiminnan kehittäminen (erillinen suunnitelma ja toimeenpano)	Lähetteen käsittelyaika (tavoite – kaikki käsitellään alle 3 pv) Hoidon saatavuus (pv) -odotusaika ensikäynnille (tavoite – kiireellisyysryhmän mukaan eli 1. alle 7 vrk 2. alle 30 vrk 3. alle 3 kk) -odotusaika toimenpiteeseen (tavoite – 1. päivystys 2. alle 30 vrk 3. alle 6 kk) =lähetteeltä kotiutukseen ”hoidettu potilas”, läpimenoaika

Turvallinen hoito	Potilasturvallisuuskävelyt (potilasturvallisuuskoordinaattori / tulosaluejohto) Lääketurvallisuuskävelyt (apteekkari / potilasturvallisuuskoordinaattori / tulosaluejohto) Vakavien vaaratapahtumien tutkinta ja kehitysehdotusten eteenpäin vieminen (yl / oh)	Haittatapahtumat (tavoite läheltä piti % suurempi kuin tapahtui potilaalle %) Vakavat vaaratapahtumat (tavoite 0) Korvatut potilasvahingot / v (tavoite laskusuunta edelliseen vuoteen verrattuna) Muistutukset, kantelut / kk (tavoite laskusuunta edelliseen vuoteen verrattuna)
Tuloksellinen toiminta	Sujuvat hoitoprosessit (yl / oh) Varmistamme erikoissairaanhoidon palvelut "Oma Häme" palvelukokonaisuudessa sekä alueellisessa yhteistyössä julkisten toimijoiden ja yksityisten toimijoiden kanssa Tulosityksiköiden esimiehet seuraavat systemaattisesti omaa toimintaansa ja kehittävät sitä (yl / oh)	Avohoidon käynnit - tavoite – käynnit pysyvät samalla tasolla - ensikäyntejä on enemmän suhteessa uusintakäynteihin ("kerralla kuntoon") Hoitojaksot -tavoite on noususuunta vuoteen 2017 verrattuna Hoitopäivät -tavoite on laskusuunta vuoteen 2017 verrattuna Readmission 30 pv:n sisällä -tavoite on laskusuunta vuoteen 2017 verrattuna

Hyvä palvelukokemus		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Tuotamme potilaillemme / asiakkaillemme laadukkaan palvelukokemuksen	Palvelulupaus potilasasiakkaalle: minimoimme vastaanottoaikojen / toimenpideaikojen myöhästelyt / peruutukset (yl / oh) Khshp ky – asiakaspalveluun liittyvän kokonaissuunnitelman toteuttaminen tulosalueella (yl / oh)	Asiakaspalaute eri kanavien kautta (tavoite yli 90 % palautteesta on positiivista) Potilasasiakas- / läheiskyselyt (tavoitteena, että kaikissa yksiköissä on suunnitelma, miten asiakaspalvelua selvitetään ja miten saatua palautetta hyödynnetään) Muistutukset, kantelut (tavoitteena kohdeltuun liittyvien muistutuksien /kanteluiden vähentyminen vuodesta 2017)

Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Työhyvinvointi ja työssä jaksamisen tukeminen	Työhyvinvointisuunnitelma yksiköittäin / erikoisaloittain, lääkärit Tarvittaessa työntekijälle tehdään henkilökohtainen TYHY-suunnitelma yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Tarvittaessa työnohjaus (yksilö / työyhteisö). Tavoitteellinen, systemaattinen viestintä /dialogi ja vuoro-vaikutus tulosalueen henkilöstön kanssa. Henkilöstökokoukset yksiköissä	Suunnitelma (tehty – seuranta dokumentoitu) Työtyytyväisyyskyselyt Sairauspoissaolot (tavoite – lyhyet alle 3 vrk:n sairaslomat vähenevät tulosalueella vuodesta 2017) Muistiot dokumentoituna.
Osaamisen vahvistaminen	Koulutussuunnitelma laaditaan yksiköittäin / erikoisaloittain ja sitä tarvittaessa tarkennetaan vuoden 2018 aikana vastaamaan toiminnan vaatimaa osaamisen vahvistamista (esimiehet). Osaamisen arviointitulosten (2017) pohjalta sairaanhoitajien sisäinen täydennyskoulutus Khshp:ssä Systemaattiset kehityskeskustelut Helmin ohjeistuksen mukaan (esimiehet) - suunnitelma Potilasturvallisuuskoulutus (verkossa) ja LOVE-lääkekoulutus kaikilla ajan tasalla. Lakisääteiset koulutukset - säteilykoulutukset - turvallisuuskoulutukset	Koulutuksiin osallistumispäivät (tavoitteet koulutusasteesta ja tehtävistä riippuen 3 – 10 pv/ v) Kehityskeskustelut – tavoite 100 % vakinaisten työntekijöiden osalta

Tasapainoinen talous		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Talouden tasapaino	Reaaliaikainen talouden seuranta ja ennakoivat toimenpiteet (erikoisaloista vastaavat ylilääkärit ja OPER-johtoryhmä) Aiemmin laaditun Khshp:n tasapainottamisohjelman toteuttaminen suunnitelmien mukaan.	FPM- ja exreport-seuranta säännöllisesti – raportti oper. johtoryhmässä (x 1 / kk) ja Khshp:n laajennetussa johtoryhmässä (x 1 /kk) Vapaa valinta (tavoitteena kääntää vapaan valinnan potilasvirta Khshp:n päin) Ulkopuoliset sairaalat (tavoitteena pitää laskutus samalla tasolla kuin vuonna 2017)

Operatiivisen tulosalueen palvelut vuonna 2018

Operatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Toteuma 1_10_17	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos% Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos% Ennuste 2017/ Suunnite 2018
11 Anestesiologia ja tehohoito	321		238	286			
20 Kirurgia	435		308	370			
20G Gastroenterologinen kirurgia	8 070		6 978	8 374			
20L Lastenkirurgia	2 749		2 576	3 091			
20P Plastiikkakirurgia	2 987		2 690	3 228			
20R Sydän- ja rintaelinkirurgia	0		1	1			
20U Urologia	7 518		6 927	8 312			
20V Verisuonikirurgia	2 249		2 216	2 659			
20Y Yleiskirurgia	2 862		2 415	2 898			
Kirurgia yhteensä *	26 870	23 500	24 111	28 933	29 700	12	3
200 Ortopedia ja traumatologia	14 355	13 606	12 517	15 020	15 950	12	6
31 Naistentaudit	8 041	7 600	7 511	9 013	9 182	15	2
32 Synnytys	7 136	6 248	5 798	6 958	6 990	-2	0
50 Silmätaudit	14 893	14 538	15 562	18 674	19 200	30	3
55 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	7 329	9 630	7 386	8 863	7 500	2	-18
55B Audiologia/Kuulokeskus	5 794	5 500	4 897	5 876	5 500	-5	-7
58 Hammas-, suu- ja leukasairaude	1 294		1 335	1 602			
58V Suu- ja leukakirurgia	1 932		1 616	1 939			
58X Hampaiston oikomishoito	500		418	502			
58Y Kliininen hammashoito	304		426	511			
Suusairaudet yhteensä *	4 030	4 400	3 795	4 554	4 610	13	1
65 Syöpätaudit	7 335	4 053	6 706	8 047	8 917	39	10
Operatiivisilla osastoilla tehtävät avokäynnit**		1 349					
Operatiivinen tulosalue yhteensä	96 104	90 424	88 521	106 225	107 549	13	1

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatatasolla

** Vuonna 2017 suunnitteet osastoilla tehtävistä avokäynneistä kerättiin erikseen, jatkossa sisältyvät erikoisalakoihtaisiin käynteihin.

Operatiivinen tulosalue hoitojak-sot	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2017/ Suunnite 2018
Yleis- ja pehmytosakirurgia	5 773	5 600	5 595	6 300	9	13
Ortopedia	3 128	3 100	2 884	3 600	15	25
Syöpätaudit	18	30	25	30	67	18
Silmätaudit	1 341	1 484	1 505	1 550	16	3
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	905	980	840	870	-4	4
Suusairaudet	267	300	285	300	12	5
Naistentaudit	907	949	795	750	-17	-6
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	1 651	1 620	1 695	1 730	5	2
Yhteensä	13 990	14 063	13 624	15 130	8	11

Operatiivinen tulosalue hoito-päivät	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2016/ Suunnite 2017
Yleis- ja pehmytosakirurgia	19 185	18 320	18 984	20 000	4	5
Ortopedia	8 115	8 000	8 073	8 750	8	8
Syöpätaudit	43	60	55	60	40	10
Silmätaudit	1 347	1 494	1 276	1 494	11	17
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	1 212	1 310	1 168	1 170	-3	0
Hammas-, suu- ja leukasairaudet	329	350	317	350	6	10
Naistentaudit	1 427	1 472	1 432	1 585	11	11
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	6 424	6 650	6 433	6 500	1	1
Yhteensä	38 082	37 656	37 739	39 909	5	6

5.1.2 Operatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2018

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
OPERATIIVINEN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	87 292 631	87 783 000	89 590 000	2,63	2,06
Myyntituotot, joista	83 629 855	84 043 000	84 563 000	1,12	0,62
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	54 416 279	55 637 000	54 141 000	-0,51	-2,69
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	24 503 000	22 944 000	25 661 000	4,73	11,84
Maksutuotot	3 632 371	3 715 000	5 017 000	38,12	35,05
Muut toimintatuotot	30 405	25 000	10 000	-67,11	-60,00
TOIMINTAKULUT	-71 285 707	-68 966 200	-72 246 700	1,35	4,76
Henkilöstökulut	-31 188 843	-31 096 200	-30 128 700	-3,40	-3,11
Palkat ja palkkiot yhteensä	-24 929 708	-25 132 300	-24 462 000	-1,88	-2,67
Henkilösivukulut	-6 259 135	-5 963 900	-5 666 700	-9,47	-4,98
Palvelujen ostot, joista	-30 620 253	-27 799 000	-31 885 000	4,13	14,70
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-25 094 289	-22 944 000	-25 661 000	2,26	11,84
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 265 682	-9 864 000	-10 014 000	8,08	1,52
Vuokrat	-204 285	-200 000	-211 000	3,29	5,50
Muut toimintakulut	-6 644	-7 000	-8 000	20,41	14,29
TOIMINTAKATE	16 006 924	18 816 800	17 343 300	8,35	-7,83
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-83			-100,00	
VUOSIKATE	16 006 841	18 816 800	17 343 300	8,35	-7,83
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 130 017	-2 117 000	-2 282 000	7,14	7,79
TILIKAUDEN TULOS	13 876 824	16 699 800	15 061 300	8,54	-9,81

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
OPERATIIVINEN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	127 106 935	129 405 122	129 385 844	1,79	-0,01
Myyntituotot, joista	123 444 160	125 665 122	124 358 844	0,74	-1,04
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	54 416 279	55 637 000	54 141 000	-0,51	-2,69
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	24 503 000	22 944 000	25 661 000	4,73	11,84
Maksutuotot	3 632 371	3 715 000	5 017 000	38,12	35,05
Muut toimintatuotot	30 405	25 000	10 000	-67,11	-60,00
TOIMINTAKULUT	-105 842 830	-105 349 086	-106 490 227	0,61	1,08
Henkilöstökulut, joista	-31 188 843	-31 096 200	-30 128 700	-3,40	-3,11
Palkat ja palkkiot yhteensä	-24 929 708	-25 132 300	-24 462 000	-1,88	-2,67
Henkilösivukulut	-6 259 135	-5 963 900	-5 666 700	-9,47	-4,98
Palvelujen ostot, joista	-65 177 376	-64 181 885	-66 128 527	1,46	3,03
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-25 094 289	-22 944 000	-25 661 000	2,26	11,84
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 265 682	-9 864 000	-10 014 000	8,08	1,52
Vuokrat	-204 285	-200 000	-211 000	3,29	5,50
Muut toimintakulut	-6 644	-7 000	-8 000	20,41	14,29
TOIMINTAKATE	21 264 106	24 056 037	22 895 617	7,67	-4,82
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-83			-100,00	
VUOSIKATE	21 264 022	24 056 037	22 895 617	7,67	-4,82
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 130 017	-2 117 000	-2 282 000	7,14	7,79
TILIKAUDEN TULOS	19 134 006	21 939 037	20 613 617	7,73	-6,04
VYÖRYTYSERÄT	-18 557 178	-18 624 113	-17 496 753	-5,71	-6,05
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	576 827	3 314 924	3 116 864	440,35	-5,97

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset.

5.2 Konservatiivinen tulosalue

Konservatiivisella tulosalueella on toimintaa Hämeenlinnan ja Riihimäen yksiköissä.

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Päivystysklinikka
- Endoskopiayksikkö
- Sisätaudit
- Ihotaudit
- Neurologia
- Keuhkosairaudet
- Sairaalahygienia
- Kuntoutus ja fysioterapia
- Lasten ja nuorten yksikkö
- Lastenneurologia
- Varahenkilöstö

Tulosalueen vuodeosastot ovat:

- Kuntoutusyksikkö neurologia
- Osasto 6A keuhkosairaudet ja sisätaudit
- Osasto 6BH hematologia
- Osasto 4B neurologia, ihotaudit, sisätaudit
- Osasto 3A lasten- ja nuorten yksikkö
- Päiväsairaala
- Vastasyntyneiden teho ja tarkkailu

5.2.1 Konservatiivisen tulosalueen toimintasuunnitelma 2018

Tuottavuus ja laadukas toiminta		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Yhteistyön vahvistaminen ERVA-alueella, maakunnassa ja organisaation sisällä	Kirjallinen materiaali työnjasta	Yksikön toiminnassa on sovittuna selkeä työnjako Tays:n kanssa
Riihimäen ja Forssan seudun lähisairaaloiminnan kehittäminen	Poliklinikkatoiminnan määrä	Pkl-toimintaa toteutetaan Hml:ssa, Rmk:ssa ja Forssassa
Hoidon hyvä saatavuus & laadukas hoito	Lähetteen käsittelyaika, T3-mittari; 30-d kuolleisuus	Viiveetön lähetteenkäsittely ja nopea hoitopääsy pkl:lla; Vähäinen kuolleisuus
Resurssien joustava käyttö (laitteet, tilat, henkilöstö)	Laitteinvestoinnit; Henkilöstön käyttö; Osastopaikkojen käyttö	Toimitaan yhteistyössä muiden yksiköiden kanssa

Hyvä palvelukokemus		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Palvelukokemuksen ja asiakastyytyväisyyden kehittäminen & asiakaslähtöinen hoito yhteistyössä potilaan ja henkilöstön kanssa.	Happy or not –mittaukset; Asiakaspalautteet; Muistutukset	Toimitaan potilaskeskeisesti ja kehitystyössä otetaan substanssiperusteiden rinnalla potilaiden näkemykset huomioon
Uusien palvelumuotojen kehittäminen (digitaaliset palvelut) sekä kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Uusien palvelumuotojen luettelo	Kootaan vuoden aikana luettelo käytännöistä ja kehittämisideoista

Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Päivittäisjohtaminen toiminnan johtamisen tueksi	Johtoryhmän muistiot; Kukin yksikkö on mallintanut päivittäisjohtamisensa	Jokaisessa tulosyksikössä toimii johtoryhmä; Yksikön käytäntöjä vahvistava päivittäisjohtaminen otetaan osaksi arki-työtä
Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen; Aktiivinen ja yhdenmukainen viestintä (johto, esimiehet, luottamusmiehet); Hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen	Sairauspoissaolot; Kehityskeskustelut; Yksikön omat mittarit	Henkilöstö on osana yksikön kehitystyötä

Tasapainoinen talous		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Realistinen talousarvio 0-budjetointiperiaatteella; Budjetin huolellinen noudattaminen	Talousarvio; TA:n toteuma	Tulosyksikkö suunnittelee toimintansa realistisesti ja noudattaa hyväksytyä budjettia
Vapaa valinta -asiakkaiden kotiuttaminen	TA:n toteuma	Laadukkaat palvelut ja niistä tiedottaminen

Konservatiivisen tulosalueen palvelut vuonna 2018

Konservatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Toteuma 1_10_17	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos% Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos% Ennuste 2017/ Suunnite 2018
10 Sisätaudit	2 576		2 131	2 557			
10A Sisätautien allergologia	3		0	0			
10E Sisätautien endokrinologia	4 897		4 518	5 422			
10F Sisätautien geriatria * siirtyerikoisalle	440		203	244			
10G Sisätautien gastroenterologia	7 133		6 412	7 694			
10H Kliininen hematologia	7 964		6 803	8 164			
10R Reumatologia	7 035		5 918	7 102			
Sisätaudit yhteensä *	30 048	24 537	25 985	31 182	31 070	4	0
101 Dialyysi	7 054	7 070	5 974	7 169	7 100	1	-1
10I Infektiosairaudet	667	565	484	581	550	-21	-6
10M Nefrologia	2 667	1 989	2 168	2 602	2 650	-1	2
10K Kardiologia (Sydänsairaala)	6 686	7 972	7 055	8 466	8 890	28	5
15E Akuuttilääketiede/esh	17 045		14 021	16 825			
15Y Akuuttilääketiede/pth	26 125		20 970	25 164			
Akuuttilääketiede yhteensä *	43 170	42 217	34 991	41 989	43 950	2	4
40 Lastentaudit	5 122		4 494	5 393			
402 Lasten diabetologia	579		397	476			
40A Lasten allergologia	895		715	858			
40D Neonatologia	1 127		992	1 190			
40E Lasten endokrinologia	313		201	241			
40G Lasten gastroenterologia	677		612	734			
40H Lasten hematologia	188		153	184			
40I Lasten infektiosairaudet	46		71	85			
40K Lasten kardiologia	394		274	329			
40M Lasten nefrologia	146		117	140			
40R Lasten reumatologia	1 306		1 237	1 484			
Lastentaudit yhteensä *	10 793	9 391	9 263	11 116	11 385	6	2
60 Ihotaudit ja allergologia	9 904	10 683	9 088	10 906	11 100	11	2
77 Neurologia	8 697	8 075	7 794	9 353	8 100	-7	-15
78 Lastenneurologia	2 443	2 173	2 665	3 198	3 289	39	3
80 Keuhkosairaudet	8 735	7 127	8 615	10 338	8 730	0	-18
96 Fysiatria	9 983	10 145	8 373	10 048	9 950	0	-1
97 Geriatria	0	0	0	0	440		100
Konservatiivisilla osastoilla tehtävät avokäynnit**		6 423					
Konservatiivinen tulosalue yhteensä	140 847	138 367	122 455	146 946	147 204	5	0

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatatasolla

** Vuonna 2017 suunnitteet osastoilla tehtävistä avokäynneistä kerättiin erikseen, jatkossa sisältyvät erikoisalakohdaksiin käynteihin.

Konservatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2017/ Suunnite 2018
Akuuttilääketiede, tarkkailu	6 862	6 733	5 805	6 733	-2	16
Sisätaudit (ilman kardiologiaa)	1 695	1 750	1 703	1 750	3	3
Kardiologia (Sydänsairaala v. 2017)	1 344	1 423	1 017	1 100	-18	8
Sisätaudit yhteensä	3 039	3 173	2 720	2 850	-6	5
Keuhkosairaudet	793	835	624	750	-5	20
Neurologia	1 157	1 260	1 193	1 200	4	1
Ihotaudit	23	24	12	24	4	100
Lastentaudit	1 025	1 118	1 047	1 050	2	0
Lastenneurologia	12	10	8	15	25	88
Yhteensä	12 911	13 153	11 409	12 622	-2	11

Konservatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2016/ Suunnite 2017
Akuuttilääketiede, tarkkailu	6 926	6 844	6 975	6 844	-1	-2
Sisätaudit ilman kardiologiaa	9 260	9 000	9 431	9 300	0	-1
Kardiologia (Sydänsairaala)	5 734	5 625	5 852	5 625	-2	-4
Sisätaudit yhteensä	14 994	14 625	15 283	14 925	0	-2
Keuhkosairaudet	4 436	4 604	4 569	4 604	4	1
Neurologia	7 172	7 000	6 872	6 900	-4	0
Ihotaudit	201	171	151	171	-15	13
Lastentaudit	2 735	2 877	2 805	2 800	2	0
Lastenneurologia	16	10	15	40	150	173
Yhteensä	36 480	36 130	36 669	36 284	-1	-1

5.2.2 Konservatiivisen tulosalueen tuloslaskelmat 2018

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
KONSERVATIIVINEN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	98 135 379	105 733 000	106 009 000	8,02	0,26
Myyntituotot, joista	94 016 928	101 416 000	101 152 000	7,59	-0,26
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	71 445 721	74 361 000	75 003 000	4,98	0,86
Jäsenkuntien jäsenmaksut	6 491 817	6 750 000	6 900 000	6,29	2,22
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	13 421 000	15 602 000	14 849 000	10,64	-4,83
Maksutuotot	3 758 857	3 963 000	4 810 000	27,96	21,37
Muut toimintatuotot	359 594	354 000	47 000	-86,93	-86,72
TOIMINTAKULUT	-71 902 147	-80 117 100	-79 272 500	10,25	-1,05
Henkilöstökulut	-31 313 238	-30 320 100	-30 458 500	-2,73	0,46
Palkat ja palkkiot yhteensä	-25 200 964	-24 653 000	-24 887 800	-1,24	0,95
Henkilösivukulut	-6 112 274	-5 667 100	-5 570 700	-8,86	-1,70
Palvelujen ostot, joista	-27 997 585	-37 567 000	-36 869 000	31,69	-1,86
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-12 598 240	-15 602 000	-14 849 000	17,87	-4,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 369 468	-11 974 000	-11 710 000	-5,33	-2,20
Vuokrat	-216 992	-256 000	-234 000	7,84	-8,59
Muut toimintakulut	-4 864	0	-1 000	-79,44	
TOIMINTAKATE	26 233 232	25 615 900	26 736 500	1,92	4,37
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-25 249	-110 000	-110 000	335,66	0,00
VUOSIKATE	26 207 983	25 505 900	26 626 500	1,60	4,39
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-461 538	-492 000	-418 000	-9,43	-15,04
TILIKAUDEN TULOS	25 746 445	25 013 900	26 208 500	1,79	4,78

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
KONSERVATIIVINEN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	120 040 350	125 083 184	122 589 160	2,12	-1,99
Myyntituotot, joista	115 921 899	120 766 184	117 732 160	1,56	-2,51
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	71 445 721	74 361 000	75 003 000	4,98	0,86
Jäsenkuntien jäsenmaksut	6 491 817	6 750 000	6 900 000	6,29	2,22
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	13 421 000	15 602 000	14 849 000	10,64	-4,83
Maksutuotot	3 758 857	3 963 000	4 810 000	27,96	21,37
Muut toimintatuotot	359 594	354 000	47 000	-86,93	-86,72
TOIMINTAKULUT	-104 381 986	-109 793 834	-106 723 190	2,24	-2,80
Henkilöstökulut, joista	-31 313 238	-30 320 100	-30 458 500	-2,73	0,46
Palkat ja palkkiot yhteensä	-25 200 964	-24 653 000	-24 887 800	-1,24	0,95
Henkilösivukulut	-6 112 274	-5 667 100	-5 570 700	-8,86	-1,70
Palvelujen ostot, joista	-60 477 424	-67 243 734	-64 319 690	6,35	-4,35
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-12 598 240	-15 602 000	-14 849 000	17,87	-4,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 369 468	-11 974 000	-11 710 000	-5,33	-2,20
Vuokrat	-216 992	-256 000	-234 000	7,84	-8,59
Muut toimintakulut	-4 864	0	-1 000	-79,44	
TOIMINTAKATE	15 658 364	15 289 350	15 865 970	1,33	3,77
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-25 249	-110 000	-110 000	335,66	0,00
VUOSIKATE	15 633 115	15 179 350	15 755 970	0,79	3,80
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-461 538	-492 000	-418 000	-9,43	-15,04
TILIKAUDEN TULOS	15 171 577	14 687 350	15 337 970	1,10	4,43
VYÖRYTYSERÄT	-12 909 246	-10 486 781	-11 117 991	-13,88	6,02
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	2 262 330	4 200 569	4 219 979	86,53	0,46

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset.

5.3 Psykiatrian tulosalue

Psykiatrian tulosalueella on toimintaa Hämeenlinnan ja Riihimäen yksiköissä.

Tulosalueeseen kuuluvat:

- Aikuispsykiatrian avohoito
- Psykiatrian osastohoito
- Nuorisopsykiatria
- Lastenpsykiatria
- Tehostettu kotiutusyksikkö

Tulosalueen osastot ovat:

- Osasto P2 Aikuispsykiatrian akuuttiosasto
- Osasto P3P Aikuispsykiatrian osasto
- Osasto P4K Aikuispsykiatrian osasto
- Osasto P5 Psykogeriatrian osasto
- P6 Nuorisopsykiatrian osasto
- Lastenpsykiatrian osasto

5.3.1 Psykiatrian tulosalueen toimintasuunnitelma 2018

Tuottavuus ja laadukas toiminta		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Laadukas johtaminen ja esimiestyö	Exreport –johdon raportti	Esimiesten sitouttaminen tavoitteisiin
Toimivat ja saumattomat hoitoketjut laajojen yhteistyöverkostojen kesken (esim. perusterveydenhuolto, erikoissairaanhoido, yliopistosairaala, yksityissektori, sosiaalitoimi, sivistystoimi, päihdepalvelut ja 3. sektori)	Hoitoketjujen määrä	Hoitoketjujen jatkuva päivitys
Asiakkaiden tutkimus ja hoito järjestyvät hoitotakuun puitteissa	Exreport –johdon raportti	Lähetearvio tehdään kolmessa vuorokaudessa 90 prosentissa läheteistä. Ketterään kuuluvilla alueilla hoidon tarpeen arvioon pääsee kolmen vrk:n kuluessa. Ketterän toiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen
Tutkimus ja hoito perustuvat tutkittuun tietoon ja sen pohjalta laadittuihin yksilöllisiin hoitosuunnitelmiin	Tehtyjen MINI-tutkimusten määrä (strukturoitu diagnostinen haastattelu) Hoitosuunnitelmien määrä Tutkimus ja hoito perustuvat Käypä hoitosuosituksiin Maakunnallisen bentsodiatsepiinilääke -ohjeistuksen valmistumien	Kaikille uusille aikuisille tehdään MINI-tutkimus Hoitosuosituksien aktiivinen käyttö Bentsodiatsepiinilääke -ohjeistuksen käytön vakiinnuttaminen
Potilasturvallisuuteen panostaminen ja jatkuva seuranta	Haipro -ilmoitukset	Haipro -ilmoitusten aktiivinen ja säännöllinen käsittely ja niiden kautta toiminnan kehittäminen työryhmien kanssa
Perusteltu ostopalvelopsykoterapioiden käyttö kaikilla psykiatrian erikoisaloilla	Ostopalvelopsykoterapioiden määrä ja kustannukset	Määrän hallittu lisääntyminen
OmaHäme- ja LAPE- yhteistyön toteutuminen tulevan SOTE -lainsäädännön tiimoilta	Yhteistyökokouksen määrä	Aktiivinen osallistuminen työskentelyyn
Kokemusasiantuntijoiden käyttäminen osana asiakkaan tutkimus- ja hoitoprosessia	Kokemusasiantuntijoiden käytön määrä	Kokemusasiantuntija -koulutus toteutuu ja asiantuntijuutta hyödynnetään aktiivisesti
Hoitaa Kanta-Hämeen asukkaat omalla alueella ja saada uusia asiakkaita muista maakunnista	Vapaanvalinnan kautta tulevien ja lähtevien asiakkaiden määrä ja kustannukset	Positiivinen ja aktiivinen viestintä sekä asiakkaiden toiveiden huomioiminen mahdollisuuksien mukaan

Hyvä palvelukokemus		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Tuottavuus ja laadukas toiminta – kohdan tavoitteet toteutuvat (ks. edellinen kohta)		
Nopea ja oikea-aikainen tutkimukseen ja hoitoon pääsy sekä kokonaisvaltainen hoito-ote asiakkaan somaattinen terveydentila ja sosiaalinen tilanne huomioiden	Yhteistyökokouksien ja yhteisten koulutustilaisuuksien määrä Käyntimäärät psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotolla YLE -päivystyksessä	Yhteistyö somatiikan eri erikoisalojen kanssa ja yhteistyön vakiinnuttaminen päivystyksen kanssa Uusi liikunnanohjaajan toimi, jotta pystytään hyödyntämään liikunnan kiistan merkitys psykiatristen sairauksien hoidossa
Asiakkaan osallistaminen hoitosuunnitelman laadintaan ja hoitoon	Hoitosuunnitelmien määrä, joiden laadinnassa asiakas on ollut mukana	Systemaattinen hoitosuunnitelmien laadinta
Perheen ja läheisten mukaanotto ja huomioiminen sekä tarvittaessa perheenjäsenten hoitoon ohjaus	Perhetapaamisten määrä	Perhetyö systemaattiseksi osaksi asiakkaan hoitoprosessia

Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Laadukas johtaminen ja esimiestyö	Kehityskeskusteluiden määrä Sairaspoissaolojen määrä Työnkiertojen määrä Henkilökunnan vaihtuvuus Työnohjaus Työterveyshuoltokäyntien määrä Tyky-toiminta	Esimiehille esimies- ja johtamiskoulutus Ehdotus: koko sairaanhoitopiirin yhteinen koulutus (uusille) esimiehille
Viestinnän avoimuus, läpinäkyvä toiminta sekä organisaation sisällä että yhteistyökumppaneille	Tiedottamisen määrä eri viestintäkanavissa	Viestinnän merkityksen korostaminen mainetta rakentavana kanavana
Esimiesten tavoitettavuus ja helppo lähestyttävyyys	Sovitut tapaamiskerrat	Sovituista tapaamisista kiinnipitäminen
Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta	Henkilöstön saatavuus Koulutuksien määrä Työnohjauksien määrä	Yksiköissä on tarpeellinen määrä osaavaa henkilökuntaa perustehtävän suorittamiseen Koulutukset suunnitellaan tiiviisti perustehtävää tukeviksi
Uusien työntekijöiden kattava perehdytys perustehtäviin ja organisaatioon	Perehdytysohjelman läpikäynti	Ajan varaaminen perehdytykselle sekä perehdytysohjelman päivittäminen
Työhyvinvoinnin tukeminen	Sairaspoissaolojen määrä Koulutuksien määrä Henkilökunnan vaihtuvuus Tyky -toiminta Työnohjauksien määrä	Työhyvinvoinnin lisääminen, mittareiden aktiivinen seuranta ja varhainen puuttuminen

Työturvallisuus	Haipro -ilmoitukset Mapa -koulutusten määrä Riittävä henkilökunta SafeWards –toiminnan käynnistäminen Eristystilat ja rajoitus- toimenpiteet	Haipro -ilmoitusten aktiivinen ja säännöllinen käsittely ja niiden kautta toiminnan kehittäminen työryhmien kanssa. Esimiehet vastaa Mapa koulutukseen ajan järjestämisestä ja Mapa taitojen säännöllisestä kertaamisesta
Opiskeliijaohjaus sekä hyvä yhteistyö oppilaitosten kanssa	Yhteistyökousten määrä Opiskelijapalaute Erikoistuvien lääkäreiden määrä Psykologiharjoittelijoiden määrä	Pyritään turvaamaan osaava henkilökunta

Tasapainoinen talous		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Toiminnan tehokkuuden seuranta ja toteuttaminen, tuottavuus/ vaikuttavuus	Exreport -järjestelmä	Mittareiden aktiivinen seuranta ja kehittäminen
Realistinen talousarvio ja sen toteutuminen	Exreport -järjestelmä	Suunniteltujen suoritteiden toteutuminen Talouden toteutuminen talousarvion mukaan
Ulkopuolisten sairaaloiden käytön minimointi	Ulkopuolista sairaaloista palautuvien asiakkaiden määrä Kustannukset	Toimiva ja perusteltu työjako ulkopuolisten sairaaloiden kanssa huomioiden esim. sijoitetut alaikäiset ja THL:n hoitoon määräämät asiakkaat
Hoitaa Kanta-Hämeen asukkaat omalla alueella ja saada uusia asiakkaita muista maakunnista	Vapaanvalinnan kautta tulevien ja lähtevien asiakkaiden määrä ja kustannukset	Positiivinen ja aktiivinen viestintä sekä asiakkaiden toiveiden huomioiminen mahdollisuuksien mukaan

Psykiatrian tulosalueen palvelut 2018

Psykiatrinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Toteuma 1_10_17	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos% Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos% Ennuste 2017/ Suunnite 2018
70 Psykiatria	36 937	35 759	29 488	35 386	37 000	-4	4
74 Nuorisopsykiatria	9 912	10 622	8 815	10 578	10 800	6	2
75 Lastenpsykiatria	3 667	3 500	3 441	4 129	4 000	11	-3
Psykiatrinen tulosalue yhteensä	50 516	49 881	41 744	50 093	51 800	-1	3

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatasolla

** Vuonna 2017 suunnitteet osastoilla tehtävistä avokäynneistä kerättiin erikseen, jatkossa sisältyvät erikoisalakohtaisiin käynteihin.

Psykiatrisen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2017/ Suunnite 2018
Lastenpsykiatria	70	55	57	55	-21	-4
Nuorisopsykiatria	122	121	147	121	-1	-18
Aikuispsykiatria	669	805	673	700	5	4
Yhteensä	861	981	877	876	2	0

Psykiatrian tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2016/ Suunnite 2017
Lastenpsykiatria	1 263	1 250	1 220	1 250	-1	2
Nuorisopsykiatria	2 851	2 683	2 639	2 683	-6	2
Aikuispsykiatria	17 456	17 400	16 867	17 000	-3	1
Yhteensä	21 570	21 333	20 725	20 933	-3	1

5.3.2 Psykiatrian tulosalueen tuloslaskelmat 2018

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
PSYKIATRIAN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	26 185 051	26 535 000	26 140 000	-0,17	-1,49
Myyntituotot, joista	25 793 978	26 160 000	25 692 000	-0,40	-1,79
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	21 588 000	22 002 000	22 018 000	1,99	0,07
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	3 576 000	3 454 000	2 990 000	-16,39	-13,43
Maksutuotot	381 366	371 000	442 000	15,90	19,14
Muut toimintatuotot	9 707	4 000	6 000	-38,19	50,00
TOIMINTAKULUT	-18 753 384	-18 792 000	-18 963 200	1,12	0,91
Henkilöstökulut	-12 541 849	-12 513 000	-12 462 200	-0,64	-0,41
Palkat ja palkkiot yhteensä	-9 993 859	-10 105 400	-10 112 900	1,19	0,07
Henkilösivukulut	-2 547 990	-2 407 600	-2 349 300	-7,80	-2,42
Palvelujen ostot, joista	-5 666 484	-5 723 000	-5 500 000	-2,94	-3,90
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-3 113 090	-3 454 000	-2 990 000	-3,95	-13,43
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-314 814	-308 000	-366 000	16,26	18,83
Vuokrat	-228 063	-246 000	-632 000	177,12	156,91
Muut toimintakulut	-2 173	-2 000	-3 000	38,04	50,00
TOIMINTAKATE	7 431 667	7 743 000	7 176 800	-3,43	-7,31
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
VUOSIKATE	7 431 667	7 743 000	7 176 800	-3,43	-7,31
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 823	-21 000	-21 000	0,85	0,00
TILIKAUDEN TULOS	7 410 843	7 722 000	7 155 800	-3,44	-7,33

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
PSYKIATRIAN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	26 197 972	26 535 000	26 140 000	-1,49	-1,49
Myyntituotot, joista	25 806 899	26 160 000	25 692 000	-1,79	-1,79
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	21 588 000	22 002 000	22 018 000	0,07	0,07
Jäsenkuntien maksuosuudet ulkop. laitokset	3 576 000	3 454 000	2 990 000	-13,43	-13,43
Maksutuotot	381 366	371 000	442 000	19,14	19,14
Muut toimintatuotot	9 707	4 000	6 000	50,00	50,00
TOIMINTAKULUT	-19 710 558	-19 870 317	-19 661 457	-1,05	-1,05
Henkilöstökulut, joista	-12 541 849	-12 513 000	-12 462 200	-0,41	-0,41
Palkat ja palkkiot yhteensä	-9 993 859	-10 105 400	-10 112 900	0,07	0,07
Henkilösivukulut	-2 547 990	-2 407 600	-2 349 300	-2,42	-2,42
Palvelujen ostot, joista	-6 623 658	-6 801 317	-6 198 257	-8,87	-8,87
Hoidot ulkopuolisissa laitoksissa	-3 113 090	-3 454 000	-2 990 000	-13,43	-13,43
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-314 814	-308 000	-366 000	18,83	18,83
Muut toimintakulut	-230 237	-248 000	-635 000	156,05	156,05
Vuokrat	-228 063	-246 000	-632 000	156,91	156,91
Muut toimintakulut	-2 173	-2 000	-3 000	50,00	50,00
TOIMINTAKATE	6 487 414	6 664 683	6 478 543	-2,79	-2,79
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
VUOSIKATE	6 487 414	6 664 683	6 478 543	-2,79	-2,79
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 823	-21 000	-21 000	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	6 466 591	6 643 683	6 457 543	-2,80	-2,80
VYÖRYTYSERÄT	-5 306 151	-5 323 237	-5 188 628	-2,53	-2,53
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	1 160 440	1 320 446	1 268 915	-3,90	-3,90

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset.

5.4 Tukipalvelujen tulosalue

Tukipalvelujen tulosalue muodostuu seuraavista palveluista:

Hoidon tukipalvelut

- Palveluneuvonta
- Sihteerityön yksikkö
- Sairaalahuolto
- Välinehuolto

Tietotekniikkapalvelut

Talous- ja materiaalihallinto

- Laskentapalvelut
- Kahviotoiminta
- Tekstiilihuolto
- Materiaalitoiminnot

Tekniset palvelut

Henkilöstöpalvelut

- Henkilöstöpalvelut
- Koulutuspalvelut
- Yhteistoiminta
- Rekrytointipalvelut
- Työterveyshuolto
- Virkistystoiminta

Asunnot

5.4.1 Tukipalvelujen tulosalueen toimintasuunnitelma 2018

Tuottavuus ja laadukas toiminta		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Töiden tekeminen oikein, huolellisesti, oikeaan aikaan ja tehokkaasti.	Vuosikellon toteutuminen	Yksiköiden tehtävien ja työnjakojen määrittely
Tietohallintomallin sekä IT-vision ja IT –strategian laadinta	Dokumentoitu tietohallintomalli, it-visio ja -strategia	Otetaan käyttöön tietohallintomalli, joka on tehty yhteistyössä OmaHämeen organisaation kanssa sekä tuotetaan it-visio ja strategia
Yhteistyön kehittäminen kumppaneiden (TyöSyke, Kuntapro, Tekme, muut sairaalat) kanssa.	Säännölliset seurantaneuvottelut otetaan käyttöön. Kumppaneiden asiakastytyväisyyskyselyjen tulokset.	Toimitaan aktiivisesti kumppanuuksien kehittämisessä. Vastataan asiakaskyselyihin

Hyvä palvelukokemus		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Tukipalvelut osallistuu uusien palvelumuotojen kehittämiseen ja käyttöönottoon muiden sairaanhoitopiirin yksiköiden kanssa	Asiakaspalaute	Osallistutaan aktiivisesti uusien mm. digitaalisten palvelu-muotojen suunnitteluun ja käyttöönottoon
Tukipalvelut osallistuu aktiivisesti Oma Häme-suunnitteluun		Eri työryhmiin osallistuminen
Tukipalvelut osallistuu aktiivisesti uuden sairaalan toimintojen suunnitteluun		Eri työpajoihin osallistuminen

Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Ammattitaidon kehittäminen ja ylläpitäminen	Koulutukset Kehityskeskustelut	Koulutukset Kehityskeskustelut Yksikköpalaverit
Henkilöstön hyvinvointi	Henkilöstön hyvinvointitutkimus Sairauslomapäivien määrä	Tyky-toiminta Hyvän yhteishengen ylläpitäminen Aktiivinen varhainen puuttuminen-mallin käyttö tarvittaessa

Tasapainoinen talous		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Realistinen talousarvio, jota myös noudatetaan	Talousarvion toteutuminen	Kustannustietoisuus omassa työssä Yksiköiden ohjaus ja neuvonta talousasioissa
Haetaan ratkaisuja henkilöstökustannusten vähentämiseksi. Tuotetaan tarkempaa ja reaaliaikaisempaa tietoa henkilöstöön liittyvistä kustannuksista	HR-raportit	Kehitetään raportointia. Tuotetaan tietoa henkilöstökulujen kehityksestä ja muista keskeisistä tunnusluvuihin entistä paremmin. Henkilöstökuluja vähennetään mm. työhyvinvointia edistämällä.
Kustannusten hallinta	Hinnoittelu, tuotevalikoiman priorisointi	Kilpailukykyinen ja kustannustietoinen yksikkö Laatu ja hintataso valtakunnallisella tasolla

5.4.2 Tukipalvelujen tulosalueen tuloslaskelmat 2018

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
TUKIPALVELUJEN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	6 526 375	6 979 000	8 502 000	30,27	21,82
Myyntituotot, joista	3 015 405	3 771 000	4 132 000	37,03	9,57
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	121 262	100 000	100 000	-17,53	0,00
Maksutuotot	5 186	2 000	2 000	-61,44	0,00
Tuet ja avustukset	390 391	440 000	400 000	2,46	-9,09
Muut toimintatuotot	3 115 394	2 766 000	3 968 000	27,37	43,46
TOIMINTAKULUT	-38 514 761	-39 127 800	-37 613 500	-2,34	-3,87
Henkilöstökulut, joista	-20 154 496	-20 241 800	-18 878 500	-6,33	-6,74
Palkat ja palkkiot yhteensä	-12 832 720	-12 935 700	-12 859 700	0,21	-0,59
Henkilösivukulut	-7 321 776	-7 306 100	-6 018 800	-17,80	-17,62
Palvelujen ostot	-10 658 523	-10 926 000	-10 489 000	-1,59	-4,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 313 768	-5 497 000	-5 503 000	3,56	0,11
Vuokrat	-1 365 982	-1 458 000	-1 618 000	18,45	10,97
Muut toimintakulut	-1 021 992	-1 005 000	-1 125 000	10,08	11,94
TOIMINTAKATE	-31 988 386	-32 148 800	-29 111 500	-8,99	-9,45
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	229 547	-185 000	-85 000	-137,03	-54,05
VUOSIKATE	-31 758 839	-32 333 800	-29 196 500	-8,07	-9,70
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 397 839	-6 313 000	-6 772 000	5,85	7,27
TILIKAUDEN TULOS	-38 156 677	-38 646 800	-35 968 500	-5,73	-6,93
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	232 948			-100,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-37 923 730	-38 646 800	-35 968 500	-5,16	-6,93
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-37 923 730	-38 646 800	-35 968 500	-5,16	-6,93

Taulukko: Tulosalueen ulkoinen tuloslaskelma.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
TUKIPALVELUJEN TULOSALUE					
TOIMINTATUOTOT	11 648 397	11 827 743	13 101 223	12,47	10,77
Myyntituotot, joista	8 137 427	8 619 743	8 731 223	7,30	1,29
Jäsenkunt. maksuos. ja korv. ky:lle	121 262	100 000	100 000	-17,53	0,00
Maksutuotot	5 186	2 000	2 000	-61,44	0,00
Tuet ja avustukset	390 391	440 000	400 000	2,46	-9,09
Muut toimintatuotot	3 115 394	2 766 000	3 968 000	27,37	43,46
TOIMINTAKULUT	-38 699 923	-39 381 513	-37 830 140	-2,25	-3,94
Henkilöstökulut, joista	-20 154 496	-20 241 800	-18 878 500	-6,33	-6,74
Palkat ja palkkiot yhteensä	-12 832 720	-12 935 700	-12 859 700	0,21	-0,59
Henkilösivukulut	-7 321 776	-7 306 100	-6 018 800	-17,80	-17,62
Palvelujen ostot	-10 843 684	-11 179 713	-10 705 640	-1,27	-4,24
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 313 768	-5 497 000	-5 503 000	3,56	0,11
Vuokrat	-1 365 982	-1 458 000	-1 618 000	18,45	10,97
Muut toimintakulut	-1 021 992	-1 005 000	-1 125 000	10,08	11,94
TOIMINTAKATE	-27 051 525	-27 553 770	-24 728 917	-8,59	-10,25
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	250 454	-185 000	-85 000	-133,94	-54,05
VUOSIKATE	-26 801 072	-27 738 770	-24 813 917	-7,41	-10,54
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 397 839	-6 313 000	-6 772 000	5,85	7,27
TILIKAUDEN TULOS	-33 198 910	-34 051 770	-31 585 917	-4,86	-7,24
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOKSET	232 948			-100,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-32 965 962	-34 051 770	-31 585 917	-4,19	-7,24
VYÖRYTYSERÄT	34 702 283	33 885 115	31 196 159	-10,10	-7,94
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	1 736 321	-166 656	-389 758	-122,45	133,87

Taulukko: Tulosalueen tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset.

5.5 Yhtymähallinto

Yhtymähallinto muodostuu seuraavista palveluista

Sairaanhoidopiirin yhteiset

- Luottamushenkilöhallinto
- Yhtymähallinto
- Perusterveydenhuollon yksikkö
- Kehittämisyksikkö
- Potilasasiamiesyksikkö
- Tietopalveluyksikkö

Hallintopalvelut

- Hallintopalvelut
- Potilasasiakirja-arkisto

5.5.1 Yhtymähallinnon tuloslaskelmat 2018

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
YHTYMÄHALLINTO					
TOIMINTATUOTOT	4 295 073	4 881 000	3 731 000	-13,13	-23,56
Myyntituotot, joista	3 281 894	3 011 000	3 711 000	13,07	23,25
Jäsenkuntien jäsenmaksut	2 300 000	2 300 000	3 000 000	30,43	30,43
Tuet ja avustukset	20 035	10 000	10 000	-50,09	0,00
Muut toimintatuotot	993 144	1 860 000	10 000	-98,99	-99,46
TOIMINTAKULUT	-6 207 064	-5 414 900	-6 549 100	5,51	20,95
Henkilöstökulut, joista	-1 828 774	-2 005 900	-2 105 100	15,11	4,95
Palkat ja palkkiot yhteensä	-1 481 527	-1 575 600	-1 664 600	12,36	5,65
Henkilösivukulut	-347 247	-430 300	-440 500	26,85	2,37
Palvelujen ostot	-3 999 084	-2 832 000	-3 853 000	-3,65	36,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 483	-78 000	-73 000	20,69	-6,41
Vuokrat	-188 387	-103 000	-122 000	-35,24	18,45
Muut toimintakulut	-130 336	-396 000	-396 000	203,83	0,00
TOIMINTAKATE	-1 911 991	-533 900	-2 818 100	47,39	427,83
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 002				
VUOSIKATE	-1 912 992	-533 900	-2 818 100	47,31	427,83
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 351	-7 000	-3 000	-52,76	-57,14
TILIKAUDEN TULOS	-1 919 343	-540 900	-2 821 100	46,98	421,56

Taulukko: Yhtymähallinnon ulkoinen tuloslaskelma.

	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos % Ta 2018/ Tp2016	Muutos % Ta 2018/ Ta2017
YHTYMÄHALLINTO					
TOIMINTATUOTOT	4 306 055	4 881 000	3 731 000	-13,35	-23,56
Myyntituotot, joista	3 292 876	3 011 000	3 711 000	12,70	23,25
Jäsenkuntien jäsenmaksut	2 300 000	2 300 000	3 000 000	30,43	30,43
Tuet ja avustukset	20 035	10 000	10 000	-50,09	0,00
Muut toimintatuotot	993 144	1 860 000	10 000	-98,99	-99,46
TOIMINTAKULUT	-6 207 309	-5 415 551	-6 549 368	5,51	20,94
Henkilöstökulut, joista	-1 828 774	-2 005 900	-2 105 100	15,11	4,95
Palkat ja palkkiot yhteensä	-1 481 527	-1 575 600	-1 664 600	12,36	5,65
Henkilösivukulut	-347 247	-430 300	-440 500	26,85	2,37
Palvelujen ostot	-3 999 329	-2 832 651	-3 853 268	-3,65	36,03
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 483	-78 000	-73 000	20,69	-6,41
Vuokrat	-188 387	-103 000	-122 000	-35,24	18,45
Muut toimintakulut	-130 336	-396 000	-396 000	203,83	0,00
TOIMINTAKATE	-1 901 254	-534 551	-2 818 368	48,24	427,24
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-1 002			-100,00	
VUOSIKATE	-1 902 256	-534 551	-2 818 368	48,16	427,24
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 351	-7 000	-3 000	-52,76	-57,14
TILIKAUDEN TULOS	-1 908 607	-541 551	-2 821 368	47,82	420,98
VYÖRYTYSERÄT	2 070 293	760 268	2 821 368	36,28	271,10
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ VYÖRYTYSERIEN JÄLKEEN	161 686	218 717	0	-100,00	-100,00

Taulukko: Yhtymähallinnon tuloslaskelma, sisältää sisäiset erät ja vyörytykset.

6 Kuntayhtymän talousarvio vuodelle 2018

Kuntayhtymän talousarviossa kuvataan sairaanhoitopiirin ja sairaanhoitopiirille kuuluvien toimintojen suunnitelmat, käyttötalous ja tuloslaskelmat sekä investoinnit ja kuntamaksut.

6.1 Yleiset perustelut ja sitovuustasot

Tuotot

Toimintatuotoista noin 90 % kertyy kuntamaksuista. Vuodesta 2001 alkaen on jäsenkuntien kuntalaskutus perustunut kuntien ja sairaanhoitopiirin välisiin sopimuksiin. Vuodesta 2002 alkaen myös ulkopuolisten sairaaloiden käytön laskutus on perustunut kuntien ja sairaanhoitopiirin välisiin sopimuksiin. Ulkopuolisten kuntien laskutus tapahtuu hinnaston mukaisilla hinnoilla. Somaattinen vuodeosastolaskutus perustuu DRG -hinnoitteluun ja psykiatrian vuodeosastolaskutus hoitopäiväkohtaiseen hinnoitteluun. Avohoito laskutetaan toimenpidekohtaisilla hinnoilla. Hoito ulkopuolisissa sairaaloissa laskutetaan läpilaskutushinnoilla. Kuntasopimusten laskentaperusteena on edellisten kahden ja puolen vuoden em. hinnoittelulla tapahtunut kuntakohtainen käyttö.

Suuret potilaskohtaiset kustannukset tasataan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa 84 000 euron ylittävältä osalta kahden viimeisen vuoden keskiarvona.

Erytisvelvoitemaksuna (jäsenmaksuna) peritään 3 000 000 euroa. Tällä katetaan mm. seuraavia menoja:

- Potilasvahinkovakuutus
- Myrkytystietokeskus
- Alueellinen hygieniatoiminta (pandemiaan varautumisasiat)
- Kehittämismäärärahat

Kuntamaksut kasvavat vuoden 2017 tasoon verrattuna 0,69 %. Vuoden 2018 talousarviossa kuntamaksujen määrä on 197 762 000 euroa ilman ensihoitoa. Kuntamaksuissa on huomioitu vähennyksenä kiky-sopimuksen säästöt kulupuolella.

Ensihoidon kuntamaksut peritään asukaslukuperusteisesti, niiden määrä vuonna 2018 on 6 900 000 euroa. Ensihoito ostetaan Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta. Pelastushelikopteritoiminnasta vastaa kuitenkin Pirkanmaan sairaanhoitopiiri.

Maksutuottoihin sisältyvät potilasmaksut. Potilasmaksutuloissa on huomioitu maksujen korotus 1.1.2018 lukien asiakasmaksuasetuksen mukaiseen enimmäismäärään.

Kulut

Henkilöstömenojen määrä talousarviossa on 93,6 milj. euroa (ilman ensihoitoa).

Ulkopuolisten sairaaloiden käyttö on edelleen kasvanut. Vuonna 2018 varataan ostoihin ulkopuolisista sairaaloista 43,5 milj. euroa.

Aineissa ja tarvikkeissa erityisesti lääkkeiden ja hoitotarvikkeiden hinnat ovat nousseet jatkuvasti. Tähän kuluryhmään kuuluvat myös teknisten palveluiden ostot, kuten sähkö, vesi, lämpö ja rakennusten- ja kiinteistöjen korjaustarvikkeet. Aineisiin ja tarvikkeisiin on varattu talousarviossa lähes 29 milj. euroa.

Alle 10 000 euron irtaimistohankinnat sisältyvät tulosyksiköiden talousarvioihin. Yksikköhinnaltaan yli 10 000 euron arvoiset irtaimistohankinnat ovat poistonalaista käyttöomaisuutta ja sisältyvät investointimenoihin. Näiden osalta tulevat poistot vuosittain talousarvioon. Samoin kiinteistökorjauksissa investointiluonteiset korjaukset sisältyvät investointimenoihin ja rakennusten poistot sisältyvät talousarvion tuloslaskelmaan menona.

Palvelujen ostoihin on varattu yli 39 milj. euroa ilman ensihoitoa. Suurin epävarmuustekijä näissä on potilasvahinkovakuutusmaksun suuruus. Se on 2000-luvulla vaihdellut 0,2 – 2,6 milj. euron välillä. Vuodelle 2018 potilasvahinkovakuutusmaksuun on varattu 3,0 milj. euroa. Kardiologian toimintojen ulkoistus Sydänsairaalalle ja patologin toimintojen siirto Fimlab Oy:lle lisää palveluiden ostoa, koska siirrettyjen toimintojen kustannukset siirtyvät ostopalveluiksi.

Edellä mainitut talousarvioluvut eivät sisällä ensihoitoa. Ensihoidon tuotot ja kulut ovat molemmat 6,9 milj. euroa. Ensihoito hankitaan ostopalveluna Kanta-Hämeen pelastuslaitokselta ja pelastushelikopteritoiminta erityisvastuualueelta.

Poistot

Käyttöomaisuuden poistot ovat 10,5 milj. euroa. Näillä rahoitetaan investointien uusintahankintoja.

Uusien poistonalaisten investointien osalta noudatetaan valtuuston kesäkuussa 2012 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisia poistoajoja. Vanhojen investointien osalta tehdyt poistoaika-arviot vastaavat investointien käyttöikä, joten niitä ei ole tarpeen muuttaa.

Suunnitelman mukaisella poistamisella tarkoitetaan taseeseen aktivoitujen pysyvien vastaavien hankintamenojen kirjaamista kuluksi suunnitelman mukaisina poistoina. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet hyväksyy valtuusto ja poistosuunnitelman hyväksyy hallitus. Poistosuunnitelman käytännön soveltamisesta yksittäistapauksiin päättää talous- ja tukipalvelujohtaja.

Lainanotto

Kuntayhtymällä on ennen talousarviovuotta rahoituslaitosten lainoja noin 44 milj. euroa. Talousarvion mukaan lainoja otetaan lisää vuonna 2018 noin 26,6 milj. euroa ja lainoja lyhennetään noin 13,1 milj. eurolla, eli lainamäärä kasvaa noin 13,5 milj. eurolla. Suunnitelmakauden lopussa vuonna 2021 lainamäärä on noin 155 milj. euroa uuden sairaalan rakentamiskuluista johtuen.

Rahoitus

Rahoituskuluissa on arvioitu korkotason pysyvän alhaalla. Rahoituskulut muodostuvat lähinnä lainojen korkokuluista.

Investoinnit

Investointihankkeissa korostuvat sairaaloiden välttämättömät peruskorjaukset sekä suunnittelukauden loppuvuosina aloitettava uuden sairaalan rakentaminen.

Investointimenot rahoitetaan ensisijaisesti poistoilla. Lisäksi rahoitukseen käytetään pitkäaikaista lainaa.

Apuvälinekeskusliikelaitos

Vuoden 2008 alusta alkaen apuvälinekeskus on toiminut sairaanhoitopiirin liikelaitoksena. Apuvälinekeskus huolehtii sairaanhoitopiirin ja alueen terveyskeskusten apuvälinepalveluista samoin kuin alueen kuntien vammaispalvelulain mukaisista apuvälineistä. Apuvälinekeskus toimii omakustannuseriaa tuottamatta pitkällä tähtäimellä enempää voittoa kuin tappiotakaan.

Talousarvion sitovuustasot

Hallitusta sitoo kuntayhtymän tuloslaskelman tilikauden tulos sekä investointimenojen yhteissumma.

Palkka- ja työnantajamaksuja saa käyttää harkinnanvaraisiin palkankorotuksiin vain hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Palvelutuotantojohtajaa sitovat (tukipalvelujen osalta kuitenkin talous- ja tukipalvelujohtajaa) tulosalueen ulkoisten toimintakulujen loppusumma ja kuntamaksut kuitenkin siten, että palkka- ja työnantajamaksuihin varattua määrärahaa ei saa ilman sairaanhoitopiirin johtoryhmän hyväksymistä käyttää muihin kuluihin. Kuitenkin palkkoja ja ostopalvelumäärärahoja voidaan tarkastella kokonaisuutena siitä riippuen, kuinka vakanssit saadaan täytettyä.

Muille kuin sairaanhoitopiirin jäsenkunnille tapahtuvan myynnin lisäyksestä johtuen menoja voidaan lisätä enintään lisätuloja vastaava määrä.

Valtuuston vuonna 2016 hyväksymän hallintosäännön mukaan:

- Sairaanhoitopiirin johtaja
 - § johtaa ja kehittää sairaanhoitopiirin toimintaa ja taloutta
 - § vastaa osaltaan siitä, että valtuuston ja hallituksen asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
- Johtajaylilääkäri
 - § johtaa ja kehittää lääketieteellistä toimintaa ja vastaa sen laadukkaasta ja tuloksellisesta järjestämisestä
 - § vastaa osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja voimavarojen käytöstä

- Hallintoylihoitaja
 - § johtaa ja kehittää hoitotyötä ja vastaa sen laadukkaasta ja tuloksellisesta järjestämisestä
 - § vastaa osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja voimavarojen käytöstä
- Palvelutuotantojohtaja
 - § vastaa potilaiden hoidosta vastaavien tulosalueiden toiminnallisesta ja taloudellisesta tuloksesta sekä voimavarojen tehokkaasta käytöstä
- Talous- ja tukipalvelujohtaja
 - § vastaa talous- ja tukipalvelujen toiminnallisesta ja taloudellisesta tuloksesta sekä voimavarojen tehokkaasta käytöstä
- Tulosalueylilääkäri
 - § vastaa osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja voimavarojen käytöstä
- Tulosalueylihoitaja
 - § vastaa osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja voimavarojen käytöstä
- Tulosityksikön vastaava lääkäri
 - § vastaa osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja voimavarojen käytöstä
- Tulosityksikön hoitotyön päällikkö
 - § vastaa osaltaan asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja voimavarojen käytöstä

6.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa 2017

Talousarvio 2018, sairaanhoitopiiri yhteensä, sisältää myös ensihoidon ja Apuvälinekeskusliikelaitoksen

	Tp 2016	Ta 2017	Enn.2017	Ta 2018	Muutos% Tp16/Ta18	Muutos% Ta17/Ta18	Muutos% Enn17/Ta18
Kuntamaksut	197 863 000	203 150 000	203 250 000	204 662 000	3,44	0,74	0,69
Myyntituotot	12 966 000	16 381 000	15 390 000	15 738 000	21,38	-3,93	2,26
Maksutuotot	7 778 000	8 051 000	8 200 000	10 271 000	32,05	27,57	25,26
Tuet ja avustukset	410 000	450 000	400 000	410 000	0,00	-8,89	2,50
Vuokratuotot	2 015 000	2 000 000	2 750 000	3 275 000	62,53	63,75	19,09
Muut tuotot	2 494 000	3 012 000	4 123 000	769 000	-69,17	-74,47	-81,35
Toimintatuotot	223 526 000	233 044 000	234 113 000	235 125 000	5,19	0,89	0,43
Palkat ja palkkiot	-75 841 000	-75 721 000	-74 080 000	-75 394 000	-0,59	-0,43	1,77
Henkilösivukulut	-22 641 000	-21 825 000	-20 600 000	-20 096 000	-11,24	-7,92	-2,45
Henk.men. korj.erät	1 175 000	1 091 000	1 102 000	1 179 000	0,34	8,07	6,99
Ulkopuoliset sairaalat	-40 806 000	-42 000 000	-42 000 000	-43 500 000	6,60	3,57	3,57
Palvelujen ostot	-38 324 000	-43 047 000	-50 640 000	-45 296 000	18,19	5,22	-10,55
Aineet ja tarvikkeet	-28 402 000	-28 821 000	-28 230 000	-28 766 000	1,28	-0,19	1,90
Vuokrat	-2 217 000	-2 273 000	-2 310 000	-2 827 000	27,51	24,37	22,38
Muut kulut	-1 167 000	-1 415 000	-1 875 000	-1 538 000	31,79	8,69	-17,97
Toimintakulut	-208 223 000	-214 011 000	-218 633 000	-216 238 000	3,85	1,04	-1,10
Toimintakate	15 303 000	19 033 000	15 480 000	18 887 000	23,42	-0,77	22,01
Rahoitustuotot ja -kulut	203 000	-325 000	390 000	-225 000	-210,84	-30,77	-157,69
Vuosikate	15 506 000	18 708 000	15 870 000	18 662 000	20,35	-0,25	17,59
Poistot	-10 091 000	-10 000 000	-10 750 000	-10 546 000	4,51	5,46	-1,90
Tilikauden tulos	5 415 000	8 708 000	5 120 000	8 116 000	49,88	-6,80	58,52

Talousarvio 2018, sairaanhoitopiiri yhteensä, ensihoito eriteltynä

	Tp 2016	Ta 2017	Enn.2017	Ta 2018	Muutos% Tp16/Ta18	Muutos% Ta17/Ta18	Muutos% Enn17/Ta18
Kuntamaksut	191 371 000	196 400 000	196 400 000	197 762 000	3,34	0,69	0,69
Myyntituotot	12 966 000	16 381 000	15 390 000	15 738 000	21,38	-3,93	2,26
Maksutuotot	7 778 000	8 051 000	8 200 000	10 271 000	32,05	27,57	25,26
Tuet ja avustukset	410 000	450 000	400 000	410 000	0,00	-8,89	2,50
Vuokratuotot	2 015 000	2 000 000	2 750 000	3 275 000	62,53	63,75	19,09
Muut tuotot	2 190 000	2 712 000	4 123 000	769 000	-64,89	-71,64	-81,35
Toimintatuotot	216 730 000	225 994 000	227 263 000	228 225 000	5,30	0,99	0,42
Palkat ja palkkiot	-75 607 000	-75 471 000	-73 830 000	-74 814 000	-1,05	-0,87	1,33
Henkilösivukulut	-22 586 000	-21 765 000	-20 540 000	-19 971 000	-11,58	-8,24	-2,77
Henk.men. korj.erät	1 174 000	1 091 000	1 102 000	1 179 000	0,43	8,07	6,99
Ulkopuoliset sairaalat	-40 806 000	-42 000 000	-42 000 000	-43 500 000	6,60	3,57	3,57
Palvelujen ostot	-31 831 000	-36 337 000	-44 130 000	-39 121 000	22,90	7,66	-11,35
Aineet ja tarvikkeet	-28 402 000	-28 811 000	-28 220 000	-28 761 000	1,26	-0,17	1,92
Vuokrat	-2 217 000	-2 273 000	-2 310 000	-2 827 000	27,51	24,37	22,38
Muut kulut	-1 167 000	-1 415 000	-1 875 000	-1 538 000	31,79	8,69	-17,97
Toimintakulut	-201 442 000	-206 981 000	-211 803 000	-209 353 000	3,93	1,15	-1,16
Toimintakate	15 288 000	19 013 000	15 460 000	18 872 000	23,44	-0,74	22,07
Rahoitustuotot ja -kulut	203 000	-325 000	390 000	-225 000	-210,84	-30,77	-157,69
Vuosikate	15 491 000	18 688 000	15 850 000	18 647 000	20,37	-0,22	17,65
Poistot	-10 075 000	-9 980 000	-10 730 000	-10 531 000	4,53	5,52	-1,85
Tilikauden tulos	5 416 000	8 708 000	5 120 000	8 116 000	49,85	-6,80	58,52
Ensihoito:							
Kuntamaksut	6 492 000	6 750 000	6 850 000	6 900 000	6,28	2,22	0,73
Muut tuotot	304 000	300 000	0		-100,00	-100,00	
Tuotot yhteensä	6 796 000	7 050 000	6 850 000	6 900 000	1,53	-2,13	0,73
Palkat ja palkkiot	-234 000	-250 000	-250 000	-580 000	147,86	132,00	132,00
Henkilösivukulut	-55 000	-60 000	-60 000	-125 000	127,27	108,33	108,33
Henk.men.korj.erät	1 000	0	0	0	-100,00		
Palvelujen ostot	-6 493 000	-6 710 000	-6 510 000	-6 175 000	-4,90	-7,97	-5,15
Aineet ja tarvikkeet	0	-10 000	-10 000	-5 000		-50,00	-50,00
Poistot	-16 000	-20 000	-20 000	-15 000	-6,25	-25,00	-25,00
Kulut yhteensä	-6 797 000	-7 050 000	-6 850 000	-6 900 000	1,52	-2,13	0,73

Talousarvio 2018, sairaanhoitopiiri yhteensä ilman Apuvälinekeskusliikelaistosta

	Tp 2016	Ta 2017	Enn.2017	Ta 2018	Muutos% Tp16/Ta18	Muutos% Ta17/Ta18	Muutos% Enn17/Ta18
Kuntamaksut	197 863 000	196 400 000	196 400 000	197 762 000	-0,05	0,69	0,69
Myyntituotot	12 966 000	15 251 000	14 260 000	14 588 000	12,51	-4,35	2,30
Maksutuotot	7 778 000	8 051 000	8 200 000	10 271 000	32,05	27,57	25,26
Tuet ja avustukset	410 000	450 000	400 000	410 000	0,00	-8,89	2,50
Vuokratuotot	2 015 000	2 000 000	2 750 000	3 275 000	62,53	63,75	19,09
Muut tuotot	2 494 000	2 709 000	4 120 000	766 000	-69,29	-71,72	-81,41
Toimintatuotot	223 526 000	224 861 000	226 130 000	227 072 000	1,59	0,98	0,42
Palkat ja palkkiot	-75 841 000	-75 241 000	-73 600 000	-74 584 000	-1,66	-0,87	1,34
Henkilösivukulut	-22 641 000	-21 715 000	-20 490 000	-19 921 000	-12,01	-8,26	-2,78
Henk.men. korj.erät	1 175 000	1 089 000	1 100 000	1 177 000	0,17	8,08	7,00
Ulkopuoliset sairaalat	-40 806 000	-42 000 000	-42 000 000	-43 500 000	6,60	3,57	3,57
Palvelujen ostot	-38 324 000	-36 137 000	-43 930 000	-38 921 000	1,56	7,70	-11,40
Aineet ja tarvikkeet	-28 402 000	-27 711 000	-27 120 000	-27 661 000	-2,61	-0,18	1,99
Vuokrat	-2 217 000	-2 263 000	-2 300 000	-2 817 000	27,06	24,48	22,48
Muut kulut	-1 167 000	-1 410 000	-1 870 000	-1 533 000	31,36	8,72	-18,02
Toimintakulut	-208 223 000	-205 388 000	-210 210 000	-207 760 000	-0,22	1,15	-1,17
Toimintakate	15 303 000	19 473 000	15 920 000	19 312 000	26,20	-0,83	21,31
Rahoitustuotot ja -kulut	203 000	-295 000	420 000	-195 000	-196,06	-33,90	-146,43
Vuosikate	15 506 000	19 178 000	16 340 000	19 117 000	23,29	-0,32	17,00
Poistot	-10 091 000	-8 930 000	-9 680 000	-9 481 000	-6,04	6,17	-2,06
Tilikauden tulos	5 415 000	10 248 000	6 660 000	9 636 000	77,95	-5,97	44,68
Ensihoito:							
Kuntamaksut	6 492 000	6 750 000	6 850 000	6 900 000	6,28	2,22	0,73
Muut tuotot	304 000	300 000	0		-100,00	-100,00	
Tuotot yhteensä	6 796 000	7 050 000	6 850 000	6 900 000	1,53	-2,13	0,73
Palkat ja palkkiot	-234 000	-250 000	-250 000	-580 000	147,86	132,00	132,00
Henkilösivukulut	-55 000	-60 000	-60 000	-125 000	127,27	108,33	108,33
Henk.men.korj.erät	1 000	0	0	0	-100,00		
Palvelujen ostot	-6 493 000	-6 710 000	-6 510 000	-6 175 000	-4,90	-7,97	-5,15
Aineet ja tarvikkeet	0	-10 000	-10 000	-5 000	-50,00	-50,00	-50,00
Poistot	-16 000	-20 000	-20 000	-15 000	-6,25	-25,00	-25,00
Kulut yhteensä	-6 797 000	-7 050 000	-6 850 000	-6 900 000	1,52	-2,13	0,73

Talousarvio 2018, Apuvälinekeskusliikelaitos

	Tp 2016	Ta 2017	Enn.2017	Ta 2018	Muutos% Tp16/Ta18	Muutos% Ta17/Ta18	Muutos% Enn17/Ta18
Kuntamaksut	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Myyntituotot	1 091 000	1 130 000	1 130 000	1 150 000	5,41	1,77	1,77
Maksutuotot	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Vuokratuotot	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Muut tuotot	1 000	3 000	3 000	3 000	200,00	0,00	0,00
Toimintatuotot	1 092 000	1 133 000	1 133 000	1 153 000	5,59	1,77	1,77
Palkat ja palkkiot	-229 000	-230 000	-230 000	-230 000	0,44	0,00	0,00
Henkilösivukulut	-53 000	-50 000	-50 000	-50 000	-5,66	0,00	0,00
Henk.men. korj.erät	1 000	2 000	2 000	2 000	100,00	0,00	0,00
Ulkopuoliset sairaalat	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-188 000	-200 000	-200 000	-200 000	6,38	0,00	0,00
Aineet ja tarvikkeet	-1 078 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000	2,04	0,00	0,00
Vuokrat	-13 000	-10 000	-10 000	-10 000	-23,08	0,00	0,00
Muut kulut	-1 000	-5 000	-5 000	-5 000	400,00	0,00	0,00
Toimintakulut	-1 561 000	-1 593 000	-1 593 000	-1 593 000	2,05	0,00	0,00
Toimintakate	-469 000	-460 000	-460 000	-440 000	-6,18	-4,35	-4,35
Rahoitustuotot ja -kulut	-21 000	-30 000	-30 000	-30 000	42,86	0,00	0,00
Vuosikate	-490 000	-490 000	-490 000	-470 000	-4,08	-4,08	-4,08
Poistot	-1 074 000	-1 050 000	-1 050 000	-1 050 000	-2,23	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-1 564 000	-1 540 000	-1 540 000	-1 520 000	-2,81	-1,30	-1,30
Sisäiset tuotot	1 577 000	1 620 000	1 620 000	1 680 000	6,53	3,70	3,70
Sisäiset kulut	-263 000	-260 000	-260 000	-260 000	-1,14	0,00	0,00
Kokonaistulos	-250 000	-180 000	-180 000	-100 000	-60,00	-44,44	-44,44

Rahoituslaskelma 2018, sairaanhoitopiiri yhteensä

Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	18 662 000	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjaukset	0	18 662 000
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-24 039 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-24 039 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		-5 377 000
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 604 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13 111 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	13 493 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	
Saamisten muutos	0	
Korottomien velkojen muutos	0	0
Rahoituksen rahavirta		13 493 000
Rahavarojen muutos		
		8 116 000

Rahoituslaskelma 2018, ilman Apuvälinekeskusliikelaitosta

Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19 132 000	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>0</u>	19 132 000
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-22 939 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>0</u>	-22 939 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 807 000
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0</u>	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 254 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	12 811 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0</u>	13 443 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	
Saamisten muutos	0	
Korottomien velkojen muutos	<u>0</u>	0
Rahoituksen rahavirta		13 443 000
Rahavarojen muutos		9 636 000

6.3 Investointimenot ja -tulot sekä poistot ja lainoitus suunnitelmakaudella 2018 – 2021

	Kust.					
	2018-2021 (1 000 €)	2018	2019	2020	2021	
Rakentamishankkeet	Investointinro					
- Keskussairaalan tilaratkaisut	44011717	106 900	13 300	15 300	28 300	50 000
- RMK 7. kerros	44011704	440	440			
- RMK 1. kerros, arkisto ja kiireellisen hoidon yksikön muutostyöt	44011702	100	100			
- RMK 2. kerros osaston saneeraus	44010081	1 000	500	500		
- RMK Pukutilojen uusinta	44011713	350	200	150		
- RMK kahvion modernisointi ja laajennus	44010082	85	85			
- RMK Koulutustila	44011712	100		100		
- RMK entisen keskusvaraston muutostyöt	44011705	600		600		
- RMK 3. kerros osaston saneeraus	44010083	800			400	400
- HML Välinehuollon saneeraus	44011740	120	120			
- HML Osastojen suihkutilojen korjaukset 3-6 kerros	44011739	300	150	150		
- HML Synnytyssalien sisäilmakorjaukset	44011731	1 100	700	400		
- HML CD-osan käytävien muutostyöt	44010084	100	100			
- HML yksikön muut sisäilmakorjaukset	44010085	200		200		
- HML Ahveniston julkisivurappaukset	44011733	600	600			
- HML: D- ja F- osan katon korjaus	44011735	150		150		
- HML: Potilastornin LVI-järjestelmän uusiminen	44011086	100			100	
- HML/RMK Jäähdytysjärjestelmän laajentaminen	44011718	300	100	100	50	50
- HML/RMK Yksiköiden pienet muutostyöt	44011719	550	250	150	100	50
- HML/RMK Sähköverkon/hissien modernisoinnin jatkaminen	44011741	850	500	200	100	50
- HML Teho-osaston / CCU:n villakattojen korjaus	44010087	100			100	
- HML Ahveniston sadevesijärjestelmän rakentaminen	44011732	100			100	
- HML F2-siiven tiivistystyöt, Sirate	44011734	100			100	
Laitehankintoihin liittyvät rakentamishankkeet		500	500	0	0	0
- HML: Mammografialaitteiston vaatimien tilojen muutostyöt		150	150			
- RMK: MR-laitteen hankinnasta aiheutuvat tilojen muutostyöt		350	350			
Rakentamishankkeet yhteensä		115 545	17 645	18 000	29 350	50 550
Korjaus- ja muutostyöt						
Hämeenlinnan yksikkö		1 260	450	350	270	190
Riihimäen yksikkö		2 000	500	500	500	500
Laitehankinnat (esim. röntgen- ja valvontalaitteet)		2 704	914	860	680	250
Irtaimistohankinnat		3 530	1 530	1 000	500	500
ATK-järjestelmät		6 970	1 700	1 570	1 550	2 150
Muut investoinnit		800	200	200	200	200
INVESTOINTIMENOT		135 119	22 939	23 330	33 820	55 030
POISTOT		37 996	9 496	9 000	9 500	10 000
LAINAT						
Lainojen lyhennykset		55 811	12 811	13 000	15 000	15 000
Lainanotto		152 934	26 254	27 330	39 320	60 030
APUVÄLINEKESKUSLIIKELAITOS						
Irtaimistohankinnat		4 400	1 100	1 100	1 100	1 100
Lainojen lyhennykset		1 200	300	300	300	300
Poistot		4 350	1 050	1 100	1 100	1 100
Lainanotto		1 250	350	300	300	300

6.4 Rakentamishankkeiden 2018 - 2021 perustelut

1. Keskussairaalan tilaratkaisut, investointikohde: 44011717

Keskussairaalan talousrakennuksen tilat on suunniteltu 1970-luvun alku-puolella ja otettu käyttöön 1975. Vastaavasti myös potilaiden hoitoon liit-tyvät tilat on suunniteltu samoihin aikoihin ja otettu käyttöön 1979. Talous-rakennus on peruskorjattu, mutta potilaiden hoitotilojen osalta korjausaste on pieni.

Keskussairaalan kiinteistöjen kuntokartoitus on suoritettu 2013 – 2014 ja suunnittelua on jatkettu alustavalla hankesuunnitelmalla. Alustavan han-kesuunnitelman perusteella on päädytty uudelle paikalle sijoitettavan uu-den sairaalan hankesuunnittelun tekemiseen. Hanke- ja yleissuunnittelua on tehty vuoden 2017 aikana. Vuonna 2018 suunnittelu jatkuu perustetta-van allianssin kehitysvaiheena, lisäksi tontti hankitaan. Uuden sairaalan rakentaminen voi alkaa aikaisintaan 2020, jolloin myös kustannukset nou-sevat.

2. RMK 7. kerros, investointikohde: 44011704

Riihimäen 7. kerros remontoidaan Riihimäen seudun terveystakeskuksen ky:n käyttöön vastaanottotiloiksi. 7. kerroksen remontti on käynnistynyt syyskuussa 2017 ja jatkuu 2018 kevääseen asti. Kerroksen pinta-ala on noin 700 m².

3. RMK 1. kerros, arkisto ja kiireellisen hoidon yksikön muutostyöt, investointikohde: 44011702

Riihimäen yksikön entisen arkiston tilat remontoidaan Riihimäen seudun terveystakeskuksen ky:n käyttöön kiireellisen hoidon yksikön tiloiksi aiem-man päätöksen mukaisesti. Korjaus- ja muutostöitä sekä tiivistystöitä.

4. RMK 2. kerros osaston saneeraus, investointikohde: 44010081

Riihimäen terveystakeskus suunnittelee siirtävänsä AKU1-osaston 3. ker-roksesta 2. kerrokseen, jossa on paremmat eristysruoneet ja lääkehuone kuin 3. kerroksessa. 2. kerros pitää remontoida ennen muuttoa. Perus-korjaustasoinen remontti (viemärit, sähköt, sairaalakaasut, ilmanvaihto, hoitajakutsu, sprinkleri-laitteisto, suunnittelu). Toiminnallisten muutosten kartoitus tehdään ja sen vaikutukset arvioidaan ennen investoinnin to-teuttamispäätöstä.

5. RMK pukutilojen uusinta, investointikohde: 44011713

Riihimäen yksikön 0. kerroksen pukutilat ovat alkuperäisessä kunnossa ja ovat tulleet teknisen käyttöikänsä päähän. Pukukaappien uusiminen nykyisin käytettyihin kapeampiin malleihin lisäksi pukutilojen kapa-siteettia. Pukuhuoneita voidaan uusia osa kerrallaan siten, että hyödyn-netään väistöpuutiloina A1-osalle saneerattuja kaappeja. A5-osalla oleva naisten pukutila on kooltaan 228 m² ja miesten pukutila 16 m².

6. RMK kahvion modernisointi ja laajennus, investointikohde: 44010082

Tekmen ylläpitämä kahviotila remontoidaan, koska työtilojen puutteista on tullut huomautuksia terveystarkastuksesta (alakaapistojen kunto) ja tila on ergonomisesti heikotasoisen ahtauden vuoksi. Asiakasmäärien kasvun vuoksi asiakastiskiä on tarpeen laajentaa. Lattiat ovat erittäin kuluneet ja niiden puhdistaminen ei enää onnistu. Myös tilan ilmanvaihto ja alakatot sekä valaistus on tarpeen uusida. Kahvion pinta-ala on 42,5 m².

7. RMK Koulutustila, investointikohde: 44011712

Riihimäen yksikössä ei ole ruokasalia lukuun ottamatta isompaa koulutus- ja kokoustilaa. Sairaalarakennuksen 0. kerroksessa on käyttämätön tila, yhteensä n. 100 m², joka voidaan saneerata kokous- ja koulutustilaksi. Tilaan tarvitaan ilmanvaihdon uusiminen sekä pintaremontti. Tilaa voidaan käyttää sairaanhoitopiirin ja terveyskeskuksen yhteiskäytössä.

8. RMK entisen keskusvaraston muutostyöt, investointikohde: 44011705

Riihimäen yksikön 0. kerroksen tiloissa on todettu sisäilmaongelmia (vuonna 2016 valmistunut sisäilmaselvitys). Kunnostetaan entinen keskusvarasto (250 m²) Riihimäen seudun terveyskeskuksen apuvälinekeskuksen ja hoitotarvikejakelun käyttöön.

9. RMK 3. kerros osaston saneeraus, investointikohde: 44010083

Riihimäen TK:lla on tällä hetkellä n. 60 sairaansijaa, ja tarve tulevaisuudessaakin samaa luokkaa. Tarvitaan siis jatkossakin 3 vuodeosastoa. Remontoidaan 3. kerroksen osastotilat arviolta vuonna 2020 alkaen.

10. HML Välinehuollon saneeraus, investointikohde: 44011740

Nykyisten pesukoneiden (leikkaus- ja anestesiaosastolla) tulokset eivät täytä laatuvaatimuksia. Uudet koneet eivät mahdu vanhojen tilalle. Pesutilan viemäreiden veto-ongelmat leikkaus- ja anestesiaosastolla. Pesutilan puhtaan puolen lämpötila nousee liian korkealle (työturvallisuus / työsuojelu). Tavoitteena saada nykyaikaiset pesukoneet ja välinehuoltotilat. Pesukoneiden käyttöikä on yleensä noin 15 vuotta ja nykyiset koneet on hankittu vuosina 1994 – 1996. Investointi on alkanut vuonna 2017 ja jatkuu vielä kevääseen 2018.

11. HML Osastojen suihkutilojen korjaukset 3-6 kerros, investointikohde: 44011739

Tilatyöryhmässä 30.8.2016 on päätetty, että osastojen suihkutilat (n. 40 kpl:ta) uusitaan. Projekti on alkanut 2017 aikana ja jatkuu vuosina 2018-2019.

12. HML Synnytyssalien sisäilmakorjaukset, investointikohde: 44011731

Esiin tulleiden kosteusvaurioiden ja puutteiden korjaaminen: ulkoseinä-
kenteiden tiivistäminen, vanhojen villa-alakattojen vaihto ja valaistuksen
ja ilmanvaihdon päätelaitteiden uusiminen, paloilmoin järjestelmän uusi-
minen, hoitajakutsujärjestelmän uusiminen sekä lattian eristäminen funk-
tionaalaisella kalvolla.

Työt toteutetaan vaiheistaen, jotta toiminnan jatkuvuus turvataan koko
ajan, meluavien työvaiheiden minimointi (toimintaa osastolla vuoden jo-
kaisena päivänä vuorokauden ympäri).

13. HML CD-osan käytävien muutostyöt, investointikohde: 44010084

Rakennusten C- ja D- käytävien katoista (K- ja P-kerrokset) on poistettu
villakatot. Väistöt ko. käytäviltä puretaan alkuvuodesta, jonka jälkeen
käytävät peruskorjataan.

14. HML yksikön muut sisäilmakorjaukset, investointikohde: 44010085

Tarvekartoitusten perusteella tehtävät välttämättömät muutokset sisäil-
maongelmakohteiden poistamiseksi.

15. HML Ahveniston julkisivurappaukset, investointikohde: 44011733

Sirate-selvityksessä esiin tullut tarve Ahveniston julkisivun rappaustyön
paikkaamiseksi. Urakka kilpailutettu 2017 aikana ja toteutus mahdollista
aloittaa keväällä 2018.

16. HML D- ja F- osan katon korjaus, investointikohde: 44011735

Kanta-sairaalan katon pintahuovan korjaustyöt rakennuksen D-osalla
(korkea rakennusosa) ja F-osalla. Katon korjaus on välttämätön lisävau-
rioiden ehkäisemiseksi, mikäli rakennuksen käyttöä jatketaan.

D1-3: Vesikatteena oleva bitumikermi on alkuperäinen. Katon singeliker-
roksen päällä kasvaa jäkälää ja sammalta. Vesikate on teknisen käyt-
töikänsä lopussa ja se on suositeltavaa uusida 1-5 vuoden kuluessa
(11.6.2014), 6 krs.

D6: IV-konehuoneen vesikatolla sadevesi pääsee lammikoitumaan katon
väärän muotoilun vuoksi. Sadevesi voi jäätyessään vaurioittaa katetta.
Vesikaton kallistuksia on suositeltavaa muuttaa siten, että vesi valuu kat-
tokaivoon (1 krs).

E: Vesikate on suositeltavaa uusida teknisen käyttöiän ylittymisen vuoksi.
E4-osan vesikatteen kaadot on suositeltavaa korjata.

F: Yläpohjassa ei havaittu vuotoja. Vesikatteet ovat kuitenkin teknisen
käyttöikänsä päässä (2 krs).

17. HML Potilastomin LVI-järjestelmän uusiminen, investointikohde: 44010086

Remontti edellyttää väistötiloja. Tehtävä kaksi kerrosta kerrallaan.

18. HMKL/RMK Jäähdytysjärjestelmän laajentaminen, investointikohde: 44011718

Sairaanhoidopiiri on tehnyt kylmäenergiatoimituksesta sopimuksen Cave-
rion Suomi Oy:n kanssa. Laitteistot on otettu käyttöön Hämeenlinnassa ja
Riihimäellä leasing- sopimuksilla. Riihimäen leasing-sopimus päättyy vuo-
den 2018 aikana, jolloin laitteisto sopimuksen mukaan hankitaan jään-
nösarvolla sairaanhoidopiirin omaisuudeksi. Nykyisten järjestelmien var-
mistamiseksi on lisäksi suunniteltu nykyisten laitteistojen laajentamista li-
säjähdytysyksiköillä ja energiatehokkuuden parantamisella.

19. HML/RMK yksiköiden pienet muutostyöt, investointikohde: 44011719

Tarvekartoitusten perusteella tehtävät välttämättömät muutokset yksiköi-
den toimintaedellytysten parantamiseksi.

20. HML/RMK Sähköverkon/hissien modernisoinnin jatkaminen, investointikohde: 44011741

Sairaalan sähköverkkoa on peruskorjaus- ja muutostöiden yhteydessä
uudistettu vastaamaan nykyajan vaatimuksia. Osa verkosta ja laitteis-
tosta vaatii modernisointia lähivuosina (muuntamot, 20 kV-kojeisto, pää-
ja nousukeskukset, varavoimalaitteisto, hissit). Vuodelle 2018 sähköver-
kon/hissien modernisointia on jatkettava edelleen:

- Hissin 23 (HML) koneiston uusiminen
- RMK:n hissien koneiston ja ovien uusiminen
- Röntgenosaston keskusmuutokset, 4-muuntajan kuorma pois
- Pääkeskustilan kytkentämuutokset

21. HML Teho-osaston / CCU:n villakattojen korjaus, investointikohde: 44010087

Remontti edellyttää väistötiloja. Ei voi tehdä huone kerrallaan.

22. HML Ahveniston sadevesijärjestelmän rakentaminen, investointikohde: 44011732

Sisältö avoin. Karkeasti Sirate-selvityksen mukaisesti, mutta vaatii tar-
kempaa suunnittelua ennen kustannusarvion tekemistä.

23. HML F2-siiven tiivistystyöt, Sirate, investointikohde: 44011734

Sirate-selvitysten perusteella rakennuksen F-siiven 2. kerroksen tilat on
asetettu käyttökieltoon. Ikkunoiden tiivistystöiden jälkeen tilat ovat käyt-
töönottettavissa. Tällä hetkellä on tiivistetty 3 huonetta. Rakennusosa on
muilta osin tyhjiään. Mikäli F2-siiven tiloja halutaan ottaa käyttöön, se
edellyttää ikkunoiden ja ulkoseinien tiivistystä sekä lisäksi tilojen remon-
tointia laboratoriotilasta toiminnan edellyttämään käyttöön.

6.5 Investointi- ja rahoitusosa 2018

Suunnitelmakauden 2018 – 2021 hankkeet

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky

Suunnitelmakauden 2018–2021 hankkeet		Kokonais- kustannukset 2016–2021
Keskussairaalan tilaratkaisut		
Kustannusarvio		
2016 tilinpäätös	388 000	
2017 talousarvio	3 800 000	
2018 talousarvio	13 300 000	
2019 suunnitelma	15 300 000	
2020 suunnitelma	28 300 000	
2021 suunnitelma	50 000 000	111 088 000
Riihimäki 7. kerros		
Kustannusarvio		
2017 talousarvio	350 000	
2018 talousarvio	440 000	790 000
Riihimäki 2. kerros osaston saneeraus		
Kustannusarvio		
2018 talousarvio	500 000	
2019 suunnitelma	500 000	1 000 000
Riihimäki 1. kerros, arkisto ja kiireellisen hoidon yksikön muutostyöt		
Kustannusarvio		
2017 talousarvio	200 000	
2018 talousarvio	100 000	300 000
Riihimäki entisen keskusvaraston muutostyöt		
Kustannusarvio		
2017 talousarvio	600 000	
2019 suunnitelma	600 000	1 200 000
Jäähdytysjärjestelmien laajentaminen, Hml/Rmk		
Kustannusarvio		
2016 tilinpäätös	0	
2017 talousarvio	200 000	
2018 talousarvio	100 000	
2019 suunnitelma	100 000	
2020 suunnitelma	50 000	
2021 suunnitelma	50 000	500 000

Yksiköiden pienet muutostyöt

Kustannusarvio

2017 talousarvio	300 000	
2018 talousarvio	250 000	
2019 suunnitelma	150 000	
2020 suunnitelma	100 000	
2021 suunnitelma	50 000	850 000

Synnytyssalien sisäilmakorjaukset

Kustannusarvio

2017 talousarvio	600 000	
2018 talousarvio	700 000	
2019 suunnitelma	400 000	1 700 000

Ahveniston julkisivurappaukset

Kustannusarvio

2017 talousarvio	500 000	
2018 talousarvio	600 000	1 100 000

Välinehuollon saneeraus

Kustannusarvio

2017 talousarvio	500 000	
2018 talousarvio	120 000	620 000

Osastojen suihkutilojen korjaukset 3.-6. kerros

Kustannusarvio

2017 talousarvio	150 000	
2018 talousarvio	150 000	
2019 suunnitelma	150 000	450 000

CD-osan käytävien muutostyöt

Kustannusarvio

2016 tilinpäätös	14 000	
2017 talousarvio	100 000	
2018 talousarvio	100 000	214 000

Sähköverkon/hissien modernisoinnin jatkaminen

Kustannusarvio

2016 tilinpäätös	87 000	
2017 talousarvio	300 000	
2018 talousarvio	500 000	
2019 suunnitelma	200 000	
2020 suunnitelma	100 000	
2021 suunnitelma	50 000	1 237 000

Riihimäen kahvion modernisointi ja laajennus

Kustannusarvio		
2018 talousarvio	85 000	85 000
Riihimäen pukutilojen uusinta		
Kustannusarvio		
2018 talousarvio	200 000	
2019 suunnitelma	150 000	350 000
Ahveniston sadevesijärjestelmän rakentaminen		
Kustannusarvio		
2020 suunnitelma	100 000	100 000
F2-siiven tiivistystyöt, Sirate		
Kustannusarvio		
2020 suunnitelma	100 000	100 000
D- ja F-osan katon korjaus		
Kustannusarvio		
2019 suunnitelma	150 000	150 000
Teho-osaston / CCU:n villakattojen korjaus		
Kustannusarvio		
2020 suunnitelma	100 000	100 000
Potilastornin LVI-järjestelmän uusiminen		
Kustannusarvio		
2020 suunnitelma	100 000	100 000
Riihimäen koulutustila		
Kustannusarvio		
2019 suunnitelma	100 000	100 000
Riihimäen 3. kerros osaston saneeraus		
Kustannusarvio		
2020 suunnitelma	400 000	
2021 suunnitelma	400 000	800 000
Hämeenlinnan yksikön muut sisäilmakorjaukset		
Kustannusarvio		
2019 suunnitelma	200 000	200 000
Yhteensä		123 134 000

6.6 Kuntamaksut

6.6.1 Kuntamaksut vuonna 2018, ilman ensihoitoa

	Keskus- sairaala	Ulkopuol. sairaalat	Jäsen- maksu	Tasaus- maksu	Yhteensä
Forssa	7 638 000	5 375 000	299 000	74 000	13 386 000
Humppila	1 050 000	1 153 000	40 000	-295 000	1 948 000
Jokioinen	2 043 000	1 265 000	92 000	5 000	3 405 000
Tammela	2 808 000	1 778 000	108 000	71 000	4 765 000
Ypäjä	963 000	923 000	41 000	46 000	1 973 000
Forssan seutu	14 502 000	10 494 000	580 000	-99 000	25 477 000
Hattula	8 337 000	2 043 000	167 000	212 000	10 759 000
Hämeenlinna	71 761 000	14 708 000	1 173 000	8 000	87 650 000
Janakkala	15 607 000	3 781 000	288 000	42 000	19 718 000
Hämeenlinnan seutu	95 705 000	20 532 000	1 628 000	262 000	118 127 000
Hausjärvi	7 130 000	2 264 000	149 000	117 000	9 660 000
Loppi	7 514 000	2 987 000	140 000	-403 000	10 238 000
Riihimäki	26 311 000	7 223 000	503 000	123 000	34 160 000
Riihimäen seutu	40 955 000	12 474 000	792 000	-163 000	54 058 000
YHTEENSÄ	151 162 000	43 500 000	3 000 000		0 197 662 000

Lisäksi Hämeenlinnalta laskutetaan jätevesimaksua 100 000 euroa.

6.6.2 Kuntamaksujen vertailu 2017 – 2018

	Kuntamaksut 2017	Kuntamaksut 2018	Muutos 2017/2018	
			euroa	%
Forssa	12 871 000	13 386 000	515 000	4,00
Humppila	1 887 000	1 948 000	61 000	3,23
Jokioinen	3 463 000	3 405 000	-58 000	-1,67
Tammela	4 424 000	4 765 000	341 000	7,71
Ypäjä	2 091 000	1 973 000	-118 000	-5,64
Forssan seutu	24 736 000	25 477 000	741 000	3,00
Hattula	10 689 000	10 759 000	70 000	0,65
Hämeenlinna	86 700 000	87 650 000	950 000	1,10
Janakkala	19 688 000	19 718 000	30 000	0,15
Hämeenlinnan seutu	117 077 000	118 127 000	1 050 000	0,90
Hausjärvi	9 978 000	9 660 000	-318 000	-3,19
Loppi	10 384 000	10 238 000	-146 000	-1,41
Riihimäki	34 125 000	34 160 000	35 000	0,10
Riihimäen seutu	54 487 000	54 058 000	-429 000	-0,79
YHTEENSÄ	196 300 000	197 662 000	1 362 000	0,69

Ensihoidon kuntamaksut, talousarvio 2018

	Ta2017	Ta2018	Muutos 2017/2018	
			euroa	%
Forssa	673 000	688 000	15 000	2,23
Humppila	92 000	93 000	1 000	1,09
Jokioinen	210 000	212 000	2 000	0,95
Tammela	243 000	248 000	5 000	2,06
Ypäjä	93 000	95 000	2 000	2,15
Forssan seutu	1 311 000	1 336 000	25 000	1,91
Hattula	377 000	384 000	7 000	1,86
Hämeenlinna	2 627 000	2 694 000	67 000	2,55
Janakkala	651 000	663 000	12 000	1,84
Hämeenlinnan seutu	3 655 000	3 741 000	86 000	2,35
Hausjärvi	337 000	343 000	6 000	1,78
Loppi	316 000	322 000	6 000	1,90
Riihimäki	1 131 000	1 158 000	27 000	2,39
Riihimäen seutu	1 784 000	1 823 000	39 000	2,19
YHTEENSÄ	6 750 000	6 900 000	150 000	2,22

7 Kanta-Hämeen apuvälinekeskusliikelaitos

Kanta-Hämeen apuvälinekeskusliikelaitos on kunnallinen liikelaitos, joka on osa Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän organisaatiota. Liikelaitos tarjoaa tuottamiaan palveluja sairaanhoitopiirin sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden osalta sekä kunnille vammaispalvelujen apuvälineiden osalta.

7.1 Apuvälinekeskusliikelaitoksen toimintasuunnitelma 2018

Tuottavuus ja laadukas toiminta		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Yhteistyön vahvistaminen ERVA-alueella, maakunnassa ja organisaation sisällä	Tapaamisten määrä	Tays -alueen kuntoutuksen koordinaatiotyöryhmään osallistuminen työnjaon ja yhteisten toimintakäytäntöjen sopimiseksi. (Terveydenhuoltolaki § 42, erityisvastuualueiden tehtävät)
Apuvälineiden hyvä saatavuus & laadukas palvelu koko sairaanhoitopiirin alueella (Riihimäen ja Forsan seudun apuvälinetoiminnan kehittäminen)	Aika apuvälinearviosta apuvälineen saamiseen Selvitys mittarin käyttömahdollisuudesta	Varmistetaan sujuva työjako eri toimintayksiköiden välillä. Turvataan palveluketjujen toiminta henkilöstön osaamista ja työnjakoa kehittämällä
Resurssien joustava käyttö (laitteet, tilat, henkilöstö)	Muistutukset Yhteistyötahojen palautteet	Kehitetään apuvälineen hankintapäätösprosessia aikaisempaa joustavammaksi. Apuvälinepalvelujen hallintaohjelman päivitys

Hyvä palvelukokemus		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Palvelukokemuksen ja asiakastyytyväisyyden kehittäminen & asiakaslähtöinen hoito yhteistyössä potilaan ja henkilöstön kanssa	Asiakaspalautteet Muistutukset	Seurataan säännöllisesti asiakaspalvelukyselyjen tuloksia ja otetaan ne huomioon toimintaa kehitettäessä
Uusien palvelumuotojen kehittäminen (digitaaliset palvelut) sekä kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Uusien palvelumuotojen luettelo	Seurataan apuvälineteknologian kehitystä ja otetaan tarvittaessa uusia ratkaisuja käyttöön. Asiakaspalautteet sähköisesti

Hyvinvoiva, sitoutunut ja osaava henkilöstö		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Päivittäisjohtaminen toiminnan johtamisen tueksi	Johtoryhmän muistiot Kukin yksikkö on mallintanut päivittäisjohtamisensa	Varmistetaan että henkilökunta on mukana toiminnan suunnittelussa ja seurannassa henkilöstökokousten avulla
Henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen: Aktiivinen ja yhdenmukainen viestintä (johto, esimiehet, luottamusmiehet), Hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen	Sairauspoissaolot Kehityskeskustelut	Pyritään laajentamaan henkilöstön osaamista siten, että erityisosajien poissa ollessa tehtävä voidaan joustavasti siirtää yksikön sisällä toiselle henkilölle. Käytetään PSHP:n ERVA-alueen koordinaatioryhmässä sovittavia apuvälinetoiminnan mittareita.

Tasapainoinen talous		
Avaintavoitteet suunnitelmakaudella	Mittarit	Toimintasuunnitelma 2018
Realistinen talousarvio 0-budjetointiperiaatteella, Budjetin huolellinen noudattaminen	Talousarvio TA:n toteuma	Seurataan säännöllisesti TA:n toteumaa
Vapaa valinta -asiakkaiden kotiuttaminen	TA:n toteuma	Apuvälinepalvelut ovat osa potilaan kokonaishoitoa. Nykylainsäädännön perusteella irrallisia apuvälinepalveluja muiden shp:en alueelle ei voida toteuttaa.

7.2 Apuvälinekeskusliikelaitoksen tuloslaskelma sekä rahoitus ja investointilaskelma

Liikevaihto		2 830 000
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)		0
Valmistus omaan käyttöön		0
Liiketoiminnan muut tuotot		3 000
Tuet ja avustukset kuntayhtymältä		0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 100 000	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0	
Palvelujen ostot	<u>-200 000</u>	-1 300 000
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-230 000	
Henkilösivukulut	-48 000	
Eläkekulut	0	
Muut henkilösivukulut	<u>0</u>	-278 000
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 050 000	
Arvonalentumiset	<u>0</u>	-1 050 000
Liiketoiminnan muut kulut		<u>-275 000</u>
Liikelylijäämä		-70 000
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	
Muut rahoitustuotot	0	
Kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-30 000	
Muille maksetut korkokulut	0	
Korvaus peruspääomasta	0	
Muut rahoituskulut	<u>0</u>	-30 000
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		-100 000
Satunnaiset tuoto ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	
Satunnaiset kulut	<u>0</u>	0
Ylijäämä enen varauksia		-100 000
Poistoeron lisäys (-) ja vähennys (+)		0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		<u>0</u>
Tilikauden yli-/alijäämä		-100 000

Apuvälinekeskusliikelaitoksen rahoituslaskelma 2018

Toiminnan rahavirta

Liikeylijäämä	-70 000	
Poistot ja arvonalentumiset	1 050 000	
Rahoitustuotot- ja kulut	-30 000	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjauserät	0	950 000

Investointien rahavirta

Investointimenot	-1 100 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-1 100 000
Toiminnan ja investointien rahavirta		-150 000

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys kuntayhtymältä	350 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kuntayhtymälle	-300 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0	
Lyhytaikaisten laonjen muutos kuntayhtymältä	0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0	50 000

Oman pääoman muutokset

Muut maksuvalmiuden muutokset		100 000
Rahoituksen rahavirta		150 000

Rahavarojen muutos		0

Apuvälinekeskusliikelaitoksen investointilaskelma 2018

Menot		
Irtaimistohankinnat	1 100 000	
Sisäinen lainanlyhennys	300 000	
Ulkoisen lainanlyhennys	0	
Menot yhteensä	1 400 000	1 400 000
Tulot		
Poistot	1 050 000	
Sisäinen laina	350 000	
Tulot yhteensä	1 400 000	1 400 000

8 Talous suunnitelmakaudella 2018 – 2021, ilman ensihoitoa

Talous suunnitelmakaudella 2018–2021

ilman ensihoitoa

	1 000 euroa			
	2018	2019	2020	2021
Tuloslaskelma				
Toimintatuotot	228 225	227 845	229 451	234 040
Toimintakulut	-209 353	-213 540	-217 811	-221 789
Käyttökate	18 872	14 305	11 640	12 250
Rahoitustuotot ja -kulut	-225	-425	-1 040	-1 150
Vuosikate	18 647	13 880	10 600	11 100
Poistot	-10 531	-10 546	-10 600	-11 100
Tilikauden tulos	8 116	3 334	0	0
Rahoituslaskelma / Investointilaskelma				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	13 111	13 300	15 300	15 300
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	26 604	27 630	39 620	60 330
Lainat 31.12.	57 558	71 888	96 208	141 238
Kuntamaksut	197 762	196 773	197 757	201 712
Kuntamaksujen kasvu%	0,69	-0,5	0,5	2,0

Talouden tasapainottaminen 2015 – 2019

	<u>Kuntamaksut</u>	<u>Kasvu%</u> <u>ed. vuodesta</u>	<u>Kuntamaksuilla</u> <u>rahoitettava määrä</u>	<u>Alijäämä/ylijäämä</u>	<u>Kumul.alij.</u>	<u>Tilinpäätös</u>
Tp 2013	169 012 000	3,84	177 853 000	-8 841 000	-24 128 000	-24 128 000
Ta 2014	177 450 000	4,99	179 550 000	-2 100 000	-26 228 000	-25 536 000
Ta 2015	184 220 000	3,82	183 141 000	1 408 000	-24 820 000	-23 243 000
Ta 2016	191 350 000	3,87	186 565 000	4 785 000	-20 035 000	-17 595 000
Enn 2017	196 400 000	2,64	187 692 000	8 708 000	-11 327 000	
Enn 2018	197 762 000	0,69	189 646 000	8 116 000	-3 211 000	
Enn 2019	196 773 000	-0,50	193 439 000	3 334 000	123 000	

Kuntamaksut ilman ensihoitoa

Alijäämä 2015 alkaen = kuntamaksut - kuntamaksuilla rahoitettava määrä

Vuodelle 2015 lisätty ylijäämää 327 000 euroa, joka kertyy päivystyksen ulkokuntalaskutuksen lisäyksestä

Vuonna 2016 vähennetty kuntamaksuja 250 000 euroa 4 %:n laskennallisesta määrästä

Vuonna 2017 ja 2018 vähennetty kuntamaksuja 2,6 milj. euroa kikyn vaikutuksesta

Kunnilta pyydettyjen lausuntojen perusteella tasapainottamisohjelmaa on jatkettu vuodella vuoden 2019 loppuun asti

Hoitopäivät

Operatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2016/ Suunnite 2017
Yleis- ja pehmytosakirurgia	19 185	18 320	18 984	20 000	4	5
Ortopedia	8 115	8 000	8 073	8 750	8	8
Syöpätaudit	43	60	55	60	40	10
Silmätaudit	1 347	1 494	1 276	1 494	11	17
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	1 212	1 310	1 168	1 170	-3	0
Hammas-, suu- ja leukasairaudet	329	350	317	350	6	10
Naistentaudit	1 427	1 472	1 432	1 585	11	11
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	6 424	6 650	6 433	6 500	1	1
Yhteensä	38 082	37 656	37 739	39 909	5	6

Konservatiivinen tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2016/ Suunnite 2017
Akuuttilääketiede, tarkkailu	6 926	6 844	6 975	6 844	-1	-2
Sisätaudit ilman kardiologiaa	9 260	9 000	9 431	9 300	0	-1
Kardiologia (Sydänsairaala)	5 734	5 625	5 852	5 625	-2	-4
Sisätaudit yhteensä	14 994	14 625	15 283	14 925	0	-2
Keuhkosairaudet	4 436	4 604	4 569	4 604	4	1
Neurologia	7 172	7 000	6 872	6 900	-4	0
Ihotaudit	201	171	151	171	-15	13
Lastentaudit	2 735	2 877	2 805	2 800	2	0
Lastenneurologia	16	10	15	40	150	173
Yhteensä	36 480	36 130	36 669	36 284	-1	-1

Psykiatrian tulosalue hoitopäivät	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2016/ Suunnite 2017
Lastenpsykiatria	1 263	1 250	1 220	1 250	-1	2
Nuorisopsykiatria	2 851	2 683	2 639	2 683	-6	2
Aikuispsykiatria	17 456	17 400	16 867	17 000	-3	1
Yhteensä	21 570	21 333	20 725	20 933	-3	1

Hoitopäivät yhteensä	96 132	95 119	95 133	97 126	1	2

Hoitojaksot

Operatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2017/ Suunnite 2018
Yleis- ja pehmytosakirurgia	5 773	5 600	5 595	6 300	9	13
Ortopedia	3 128	3 100	2 884	3 600	15	25
Syöpätaudit	18	30	25	30	67	18
Silmätaudit	1 341	1 484	1 505	1 550	16	3
Korva-, nenä ja kurkkutaudit	905	980	840	870	-4	4
Suusairaudet	267	300	285	300	12	5
Naistentaudit	907	949	795	750	-17	-6
Äitiyspoliklinikka/ synnytykset	1 651	1 620	1 695	1 730	5	2
Yhteensä	13 990	14 063	13 624	15 130	8	11
Konservatiivinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2017/ Suunnite 2018
Akuuttilääketiede, tarkkailu	6 862	6 733	5 805	6 733	-2	16
Sisätaudit (ilman kardiologiaa)	1 695	1 750	1 703	1 750	3	3
Kardiologia (Sydänsairaala v. 2017)	1 344	1 423	1 017	1 100	-18	8
Sisätaudit yhteensä	3 039	3 173	2 720	2 850	-6	5
Keuhkosairaudet	793	835	624	750	-5	20
Neurologia	1 157	1 260	1 193	1 200	4	1
Ihotaudit	23	24	12	24	4	100
Lastentaudit	1 025	1 118	1 047	1 050	2	0
Lastenneurologia	12	10	8	15	25	88
Yhteensä	12 911	13 153	11 409	12 622	-2	11
Psykiatrinen tulosalue hoitojaksot	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos % Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos % Ennuste 2017/ Suunnite 2018
Lastenpsykiatria	70	55	57	55	-21	-4
Nuorisopsykiatria	122	121	147	121	-1	-18
Aikuispsykiatria	669	805	673	700	5	4
Yhteensä	861	981	877	876	2	0
Hoitojaksot yhteensä	27 762	28 197	25 911	28 628	3	10

Operatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Toteuma 1_10_17	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos% Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos% Ennuste 2017/ Suunnite 2018
11 Anestesiologia ja tehohoito	321		238	286			
20 Kirurgia	435		308	370			
20G Gastroenterologinen kirurgia	8 070		6 978	8 374			
20L Lastenkirurgia	2 749		2 576	3 091			
20P Plastiikkakirurgia	2 987		2 690	3 228			
20R Sydän- ja rintaelinkirurgia	0		1	1			
20U Urologia	7 518		6 927	8 312			
20V Verisuonikirurgia	2 249		2 216	2 659			
20Y Yleiskirurgia	2 862		2 415	2 898			
Kirurgia yhteensä *	26 870	23 500	24 111	28 933	29 700	12	3
20O Ortopedia ja traumatologia	14 355	13 606	12 517	15 020	15 950	12	6
31 Naistentaudit	8 041	7 600	7 511	9 013	9 182	15	2
32 Synnytys	7 136	6 248	5 798	6 958	6 990	-2	0
50 Silmätaudit	14 893	14 538	15 562	18 674	19 200	30	3
55 Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	7 329	9 630	7 386	8 863	7 500	2	-18
55B Audiologia/Kuulokeskus	5 794	5 500	4 897	5 876	5 500	-5	-7
58 Hammas-, suu- ja leukasairaude	1 294		1 335	1 602			
58V Suu- ja leukakirurgia	1 932		1 616	1 939			
58X Hampaiston oikomishoito	500		418	502			
58Y Kliininen hammashoito	304		426	511			
Suusairaudet yhteensä *	4 030	4 400	3 795	4 554	4 610	13	1
65 Syöpätaudit	7 335	4 053	6 706	8 047	8 917	39	10
Operatiivisilla osastoilla tehtävät avokäynnit**		1 349					
Operatiivinen tulosalue yhteensä	96 104	90 424	88 521	106 225	107 549	13	1

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatasolla

** Vuonna 2017 suunnitteet osastoilla tehtävistä avokäynneistä kerättiin erikseen, jatkossa sisältyvät erikoisalakohdaisiin käynteihin.

Konservatiivinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Toteuma 1_10_17	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos% Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos% Ennuste 2017/ Suunnite 2018
10 Sisätaudit	2 576		2 131	2 557			
10A Sisätautien allergologia	3		0	0			
10E Sisätautien endokrinologia	4 897		4 518	5 422			
10F Sisätautien geriatria * siirtyy erikoisalle	440		203	244			
10G Sisätautien gastroenterologia	7 133		6 412	7 694			
10H Kliininen hematologia	7 964		6 803	8 164			
10R Reumatologia	7 035		5 918	7 102			
Sisätaudit yhteensä *	30 048	24 537	25 985	31 182	31 070	4	0
101 Dialyysi	7 054	7 070	5 974	7 169	7 100	1	-1
10I Infektiosairaudet	667	565	484	581	550	-21	-6
10M Nefrologia	2 667	1 989	2 168	2 602	2 650	-1	2
10K Kardiologia (Sydänsairaala)	6 686	7 972	7 055	8 466	8 890	28	5
15E Akuuttilääketiede/esh	17 045		14 021	16 825			
15Y Akuuttilääketiede/pth	26 125		20 970	25 164			
Akuuttilääketiede yhteensä *	43 170	42 217	34 991	41 989	43 950	2	4
40 Lastentaudit	5 122		4 494	5 393			
402 Lasten diabetologia	579		397	476			
40A Lasten allergologia	895		715	858			
40D Neonatologia	1 127		992	1 190			
40E Lasten endokrinologia	313		201	241			
40G Lasten gastroenterologia	677		612	734			
40H Lasten hematologia	188		153	184			
40I Lasten infektiosairaudet	46		71	85			
40K Lasten kardiologia	394		274	329			
40M Lasten nefrologia	146		117	140			
40R Lasten reumatologia	1 306		1 237	1 484			
Lastentaudit yhteensä *	10 793	9 391	9 263	11 116	11 385	6	2
60 Ihotaudit ja allergologia	9 904	10 683	9 088	10 906	11 100	11	2
77 Neurologia	8 697	8 075	7 794	9 353	8 100	-7	-15
78 Lastenneurologia	2 443	2 173	2 665	3 198	3 289	39	3
80 Keuhkosairaudet	8 735	7 127	8 615	10 338	8 730	0	-18
96 Fysioterapia	9 983	10 145	8 373	10 048	9 950	0	-1
97 Geriatria	0	0	0	0	440		100
Konservatiivisilla osastoilla tehtävät avokäynnit**		6 423					
Konservatiivinen tulosalue yhteensä	140 847	138 367	122 455	146 946	147 204	5	0

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatatasolla

** Vuonna 2017 suunnitteet osastoilla tehtävistä avokäynneistä kerättiin erikseen, jatkossa sisältyvät erikoisalakohditsiin käynnteihin.

Psykiatrinen tulosalue kuntalaskutettavat käynnit	Toteuma 2016	Suunnite 2017	Toteuma 1_10_17	Ennuste 2017	Suunnite 2018	Muutos% Toteuma 2016/ Suunnite 2018	Muutos% Ennuste 2017/ Suunnite 2018
70 Psykiatria	36 937	35 759	29 488	35 386	37 000	-4	4
74 Nuorisopsykiatria	9 912	10 622	8 815	10 578	10 800	6	2
75 Lastenpsykiatria	3 667	3 500	3 441	4 129	4 000	11	-3
Psykiatrinen tulosalue yhteensä	50 516	49 881	41 744	50 093	51 800	-1	3
Käynnit yhteensä	287 467	278 672	252 720	303 264	306 553	5	1

Muut suoritteet (luvut sisältyvät erikoisalojen lukuihin)

Hml Päiväsairaala	4 796	4 254	4 428	5 314	4 800	10	-11
Rmk Päiväsairaala	1 887	2 106	1 606	1 927	2 106	2	8
Lääkinnällisen kuntoutus	2 661	3 194	2 500	3 000	2 650	11	-13
Kipupoliklinikka	1 692	1 750	1 485	1 782	1 750	5	-2

* Suunnitteet tehdään pääerikoisalatatasolla

** Vuonna 2017 suunnitteet osastoilla tehtävistä avokäynneistä kerättiin erikseen, jatkossa sisältyvät erikoisalakohdaksiin käynteihin.

Sairaansijat vuonna 2018

Operatiiviset osastot	109
2201 Hml Osasto 5A	40
2203 Hml Osasto 5B	40
2321 Hml Osasto 1	29
2550 Hml Osasto 4A	0
2322 Hml Synnytyssali	8
Konservatiiviset osastot	138
2801 Hml Osasto 6A	36
2103 Hml Osasto 6B (2017 osasto 6BH)	14
Hml Osasto 6BK (Sydänsairaala)	20
2401 Hml Osasto 3A	10
2771 Hml Osasto 4B	46
2165 Rmk Kuntoutusyksikkö	12
2323 Hml Vastasynt.teho	5
4603 Hml Sydänvalvonta	6
Psykiatria	80
2713 Hml Aikuispsyk.os P2	17
2721 Hml Aikuispsyk.os P5	14
2723 Hml Psyk.päivystysosasto P3P	14
2724 Hml Psyk.kuntoutusosasto P4K	17
2731 Hml Nuorisopsyk.os P6	11
2750 Hml Lastenpsyk.os	7
Sairaansijat yhteensä	327